

Základná škola s materskou školou
Lazy pod Makytou 148, 020 55 Lazy pod Makytou

Plán hlavných úloh na školský rok
2023/2024

Prílohy: Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti

Plán výchovného poradenstva

Plán výchovy k manželstvu a rodičovstvu

Plán environmentálnej výchovy a vzdelávania

Plán koordinátora prevencie a postup pri riešení šikanovania

Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach

Plán výchovy k ľudským právam a právam dieťaťa

Plán prevencia obezity

Plán rozvoja čitateľskej gramotnosti

Plán rozvoja finančnej gramotnosti

Ú V O D

Úspešný rozvoj spoločnosti je podmienený rozvojom ľudských zdrojov a úzko súvisí s efektívnym výchovno - vyučovacím systémom. V súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do európskych štruktúr je nevyhnutné vzdelávanie mládeže koncipovať tak, aby slovenský systém vzdelávania bol kompatibilný s inými európskymi systémami a výstupy z neho boli v Európe porovnateľné.

Strategické úlohy :

- Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva, podpora vzdelávania ako celoživotného procesu
- Zvyšovanie úrovne učiteľov ako kľúčových výchovných činiteľov
- Uplatňovanie ústavných práv na výchovu a vzdelávanie, rešpektovanie práv jedinca na výber vzdelávacej inštitúcie
- Formovanie vlasteneckého, národného a národnostného povedomia, pozitívny vzťah občanov k vlastnému štátu
- Zachovanie a rozvíjanie národného a kultúrneho dedičstva

Naša škola sa bude vo výchovno-vzdelávacej práci zameriavať na rozvoj osobnosti detí s cieľom vychovať vlastenecky cítiacich občanov. Zvyšovať vzdelanostnú úroveň žiakov, rozvíjať ich schopnosti, zručnosti a tvorivosť, s cieľom aby sa naši absolventi v budúcnosti uplatnili na trhu práce. U žiakov rozvíjať schopnosť demokraticky sa správať, konať, viesť ich k tolerancii vo vzájomných vzťahoch. Pokračovať v aktivitách zameraných na zlepšenie spolupráce s rodinou. Uplatňovať myšlienky podpory zdravia a zdravého životného štýlu tak, aby sa stali súčasťou práce školy. Zvyšovať environmentálne poznanie a konanie žiakov, technické vzdelanie. Maximálnu pozornosť venovať ochrane práv dieťaťa, vrátane účinnej ochrany pred negatívnymi vplyvmi kriminality, šikanovaniu žiakov, alkoholizmu, fajčenia, toxikománie a drog. Absolventi si osvoja základné poznatky z oblasti multikultúrnej výchovy, budú vychovávaní v duchu humanizmu a rešpektovania ľudských práv, práv dieťaťa, rovnosti muža a ženy, naučia sa predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu a rasizmu a získajú tiež poznatky z oblasti problematiky migrácie.

Škola bude spolupracovať so ZRŠ, rodičovskou radou, radou školy, OcÚ, spoločenskými a inými organizáciami.

Viacere z týchto úloh sú v pláne podrobnejšie rozpracované.

PROFILÁCIA ŠKOLY:

- rozšírené vyučovanie cudzích jazykov a informatiky
- environmentálna výchova
- pohybové aktivity a podpora zdravého spôsobu života
- vyučovanie s využitím moderných didaktických technológií

1. Dlhodobé (strategické) ciele :

- udržať plnoorganizovanú školu
- zlepšiť MTZ školy (využívať informačný systém, internet, vybavenie školy, UP, knižnica, ...)
- zlepšiť spoluprácu s rodinou, prezentovať úspechy školy na verejnosti, v tlači s cieľom získania žiakov z iných obcí
- publicita projektov a zaujímavých činností školy
- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov v súlade so štátnym a školským vzdelávacím programom
- tvorba projektov s cieľom získať mimorozpočtové finančné prostriedky

2. Úlohy na šk. r. 2023/2024 :

Všetci pracovníci školy sa zamerajú na zlepšenie , resp. udržanie výsledkov tých činností, ktoré boli dobré aj v minulých rokoch :

- úroveň vedomostí žiakov,
- v 1.-4. a 5.-9. ročníku postupovať podľa inovovaných ŠVP; VP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie, variant A; VP pre žiakov s vývinovými poruchami učenia; VP pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti, VP pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, VP pre žiakov so zrakovým postihnutím,
- mimoškolská činnosť,
- športové súťaže a turistické aktivity, rozvoj pohybových aktivít,
- účasť na olympiádach a súťažiach v okrese, kraji,
- environmentálna, technická, literárna a umelecká činnosť,
- aktivity na podporu čítania pri príležitosti roku čitateľskej gramotnosti,
- ochrana žiakov pred negatívnymi javmi a využitie ich voľného času,
- do ŠkVP pre jednotlivé predmety zapracovať prierezové témy v súlade so zameraním na profiláciu.

Sme zapojení sa do projektu „ Zvyšovanie kvality vzdelávanie na ZŠ s využitím elektronického testovania,

- Digipédia – moderné vyučovanie prírodovedných predmetov,
- Digiškola – elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva,
- „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno – patologických javov v školskom prostredí“.
- Moderná základná škola – predpoklad budúceho úspechu na trhu práce (iba vyučovanie FYZ, INF, OBN),
- NÁRODNÝ PROJEKT „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“ – (MPC PO) – pedagogický asistent, školský špeciálny pedagóg,

Získali sme viaceré granty:

- Nadácia Henkel – „Relaxing zone“ – oddychový kútik,
- Nadácia Henkel – „Zažeň nudu – pod' von!“,
- Jazyková učebňa – Nexineo – nová interaktívna učebňa v ZŠ,
- Nadácia SPP – Príroda nie je smetisko – buďme k nej ohľaduplní!,
- Nadácie COOP Jednota –vonkajšie fitness ihrisko,
- Nadácia Henkel – hračky a knihy pre deti v MŠ „Educationally, creatively and meaningfully in kindergarten“,
- Nadácia Henkel – oddychový kútik „Relaxing zone“,

- „Múdre hranie“ - rozvojový projekt MŠVVaŠ SR zameraný na nákup didaktických pomôcok pre deti v MŠ,
- „Čítame radi“ – rozvojový projekt MŠVVaŠ SR zameraný na nákup kníh,
- „Predškoláci“ – rozvojový projekt MŠVVaŠ SR zameraný na vybavenie novej triedy MŠ pre predškolákov .

Nad'alej chceme:

- zlepšovať pracovné podmienky zamestnancov a technický stav školských zariadení – zriadiť a vybaviť potrebným materiálom kabinet pre školského špeciálneho pedagóga a asistenta učiteľa,
- estetický vzhľad školy a okolia – dokúpiť lavičky, vonkajší stolnotenisový stôl, vonkajšie basketbalové koše,
- vybudovať dopravné ihrisko pre deti MŠ a žiakov ZŠ na novo vyasfaltovaných plochách v areáli školy,
- zberová činnosť (papier), dôsledná separácia odpadu (papier, plasty, sklo, kov)
- rozšírené jazykové vzdelávanie žiakov
- prezentácia úspechov školy na verejnosti, pravidelná aktualizácia webového sídla školy

Analýza výchovno-vyučovacích výsledkov v šk. r. 2022/2023:

a) prospech

Počet žiakov : 120, z toho 3 plniaci si povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v zahraničí, 15 individuálne integrovaných /začlenených/ žiakov,

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
počet tried	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
počet žiakov	17+1	15+1	14	19	8	10	12+1	12	10	117+3
z toho ŠVVP	1	0	0	2	2	2	1	4	3	15
z toho v ŠKD (2 oddelenia)	14	15	13	14	0	0	0	0	0	41

Výsledky : Testovanie 9–2023 :

Predmet	Úspešnosť školy %	Priemerná úspešnosť v SR %
Slovenský jazyk	62,7	58,7
Matematika	59,3	55,1

Materská škola :

Počet detí : 43, počet integrovaných (začlenených) detí 0.

POČET ZAPÍSANÝCH ŽIAKOV DO 1. ROČNÍKA ZŠ:

20, z toho 10 dievčat, + 1 dieťa pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania v MŠ.

b) správanie

Všetkých žiakov bolo na konci šk. r. hodnotených stupňom 1 (výborné).

c) dochádzka

Celkový počet vymeškaných ospravedlnených hodín bol 11554. Priemer na žiaka je 98,75.

d) mimoškolská činnosť

Od školského roku 2022/2023 sa súťaže konali už klasickou formou, okresné priamo v CVČ, prípadne na vybraných základných školách.

OK - Biologická olympiáda v Púchove:

kategória C – Adela Vraníková (4. miesto, úspešná),

Katarína Tanušková (8. miesto, úspešná).

kategória D – **Ivana Kuchtová (1. miesto, teoreticko-praktická časť), druhý rok po sebe vyhrala okresné kolo!**

Katarína Pesničáková (4. miesto, úspešná).

kategória D – **Ivana Kuchtová (2. miesto, projektová časť).**

OK - Matematická olympiáda v Púchove:

kategória Z7 – Ivana Kuchtová (úspešná).

OK – Pytagoriáda v Púchove:

Kategória P3 – Paulína Okrajková (úspešná),

Kategória P4 – Adam Kuchta (úspešný),

Kategória P5 – **Richard Benjamín Ridzoň (1. miesto) !!!**

Kategória P7 – **Ivana Kuchtová (1. miesto) !!!** už druhýkrát vyhrala okresné kolo!

Kategória P8 – Maxmilián Hlúbik (úspešný).

OK – Olympiáda v anglickom jazyku:

kategória 1A – Katarína Pesničáková (4. miesto, úspešná),

kategória 1B – Terézia Tanušková (6. miesto, úspešná).

Biblická olympiáda z evanjelického a. v. náboženstva, seniorátne kolo:

kategória S3 – Katarína Pesničáková (2.).

Kýčerského spievanky LpM:

(poslaním súťaže je motivovať žiakov ZŠ a SŠ k spoznávaniu poetickej tvorby s duchovnou tematikou a podnietiť ich k rozvíjaniu duchovných, konzervatívnych a vlasteneckých hodnôt).

1. kategória: 1. miesto: Adela Kubová (1. ročník), 2. miesto: Adam Žilinka (2. ročník),

2. kategória: 1. miesto: Adam Kuchta (4. ročník),

3. kategória: 3. miesto: Ema Litviková (6. ročník),

4. kategória: 3. miesto: Ivana Kuchtová (7. ročník).

Hviezdoslavov Kubín (školské kolo):

I. kategória (próza) – 2. miesto - Jonáš Mičega, Tamara Fajeríková; 3. miesto – Dominik Ozimý,

I. kategória (poézia) – 1. miesto – Ivan Jančovič, Lukáš Jantoš; 2. miesto – Markus Brečka, 3. miesto – Adam Kuchta, Adam Žilinka.

II. kategória (poézia) – 2. miesto – Ema Litviková; 3. miesto – Matej Húževka.

III. kategória (próza) – 2. miesto – Katarína Pesničáková; 3. miesto – Katarína Tanušková,

III. kategória (poézia) – 2. miesto – Ivana Kuchtová; 3. miesto – Lesana Drobná.

O cenu Dominnika Tatarku (celoslovenská literárna súťaž):

1. kategória : 1. miesto: Katarína Tanušková (8. ročník), 2. miesto: Ivana Kuchtová (7. ročník).

Dobšinského rozprávko:

(vyhodnotenie výtvarnej časti): II. kategória - Gabriel Taraba, Adela Kubová.

(vyhodnotenie literárnej časti): *I. kategória – Šimon Litvik, Jakub Baška,*
II. kategória – Katarína Tanušková, Antónia Janáčová

iBobor (informatická súťaž – logické úlohy, 2. až 9. ročník):

kategória Drobec – úspešní – *Daria Demidova, Markus Brečka, Alžbeta Svorčíková,*
kategória Bobřík – úspešní – *Samuel Svorčík, Sebastián Labaj,*
kategória Benjamín – úspešní – *Daniel Miško, Katarína Pesničáková, Lesana Drobná,*
kategória Kadet – úspešní – *Adela Vraníková, Terézia Tanušková, Pavlína Jantošová, Katarína Tanušková.*

YPSILON slovína je hra (S JL)

Zapojilo sa 26 žiakov. Najlepší Okrajková Paulína (3. tr.), Svatoňová Terézia (4. tr.), Fújeríková Tamara (2. tr.), Svorčíková Alžbeta (2. tr.), Dlobíková Soňa (3. tr.), Janiček Michal (2. tr.), Šponiarová Alžbeta (3. tr.), Kuchta Adam (4. tr.), Pavlusová Ema (4. tr.).

Englishstar (anglický jazyk – 16 účastníkov)

Richard Ridzoň (5. tr.) – 95%, Ráchel Fújeríková (4. tr.) – 91%, Radoslav Baláž (4. tr.), Soňa Dlobíková (3. tr.) – 90%.

Včely, včielky, včeličky (výtvarná súťaž)

Simona Mikušová (5. tr.) – cena poroty.

Všetkovedko (žiaci 2. až 4. ročníka)

Najlepší – Tamara Fújeríková, Victoria Luhová, Michal Janiček a Adam Žilinka – všetci 2. trieda.

Klokan

1. stupeň najúspešnejší – Adela Kubová (1. tr.), Jonáš Mičega (3. tr.).
Na druhom stupni sa zúčastnili iba dvaja žiaci.

Expert

Zapojili sa 4 žiaci – traja z 5. ročníka (Labaj S., Ridzoň R. – 46. miesto z 1538, Svorčík S. – 221. miesto), jedna zo 7. ročníka (Pesničáková K.).

IQ olympiáda

Zúčastnil sa celý druhý stupeň ZŠ. K. Pesničáková (70. v TN kraji z 670 žiakov), Nikolas Marcinko (13. mesto) zo 9. triedy, Nikol Chodúrová (123. miesto) z 9. triedy.

IT Fitness test

Zapojili sa žiaci 2. stupňa.

Pomáhať a chrániť (Akadémia PZ SR)

Simona Mikušová (3. miesto) – literárna súťaž.

ZAPOJILI SME SA AJ DO TÝCHTO SÚŤAŽÍ, AKTIVÍT, BESIED A EXKURZIÍ:

Oslavy 50. výročia ZŠ s MŠ v Lazoch pod Makytou (09-2022),
I. Účelové cvičenie_09-2022 (2. stupeň ZŠ),
Didaktické hry v prírode 09-2022 (1. stupeň ZŠ),
Zber papiera 09-2022 (3052 kg),
Európsky deň jazykov_09-2022 (pripravila 8. trieda),
Začiatok záujmových útvarov – krúžkov 10-2022 (všetky triedy),
Púšťanie šarkanov 10-2022 (1. a 2. trieda + MŠ),
Stredoškolaček - výstava v Trenčíne_10-2022 (9. trieda)

Program pre dôchodcov 10-2022,
 Exkurzia v B. Štiavnicí 10-2022 (2. stupeň),
 Záložka do knihy spája školy, 1.-9. tr. 10-2022,
 História Púchova a okolia – beseda s p. Makynom 10-2022,
 Pomáhať a chrániť – literárna súťaž 10-2022,
 Komparo 11-2022 (9. trieda),
 Divadlo Žilina 11-2022 (1. až 5. ročník),
 Oslavy Mikuláša 12-2022,
 Plavecký výcvik v Púchove 12-2022 (3. až 6. ročník),
 Vianočná besiedka, vianočné posedenie 12-2022,
 Prváci na návšteve v MŠ 01-2023,
 Lyžiarsky výcvik v SKI Čertov Javorníky 02-2023 (7. až 9. ročník),
 Karneval v škole 02-2023,
 Svetový deň lesov 03-2023,
 Svetový deň vody 03-2023,
 Putovná kniha – kvízy, tvorba bájok ... 03-2023,
 Deň Zeme – úpravy okolia školy 04-2023,
 Zápis do 1. ročníka ZŠ (04-2023),
 Exkurzia v Múzeu holokaustu v Seredi, MALKIA park 04-2023 (2. stupeň),
 Predaj kníh + čítanie na chodbe 05-2023,
 Čitateľský maratón 05-2023,
 Program ku Dňu matiek v KD 05-2023,
 Súťaž RAJO – Mliečna cesta 05_2023,
 Výlet Budatín, Žilina 05-2023 (6., 7., 8. ročník),
 Medzinárodný deň detí 06-2023 (areál školy-hasiči z Dubkovej, skákací hrad, šmýkací hrad, súťažné aktivity, ...),
 Výlet 5. až 8. ročník – Kontaktná ZOO Bojná, Červený kameň, Podolie, 06_2022,
 Výlet Trenčín 06-2023 (9. trieda),
 Výlet Trenčín 06-2023 (1., a 2. trieda),
 Výlet Vlkolínec, Donovaly 06-2023 (3. až 5. ročník),
 „Prvácka pasovačka“ 06-2023,
 II. Účelové cvičenie 06-2023 (2. stupeň ZŠ),
 Didaktické hry v prírode II 06-2023 (1. stupeň ZŠ),
 Športové deň 06-2023,
 Ďakovná bohoslužba 06-2023.

e) vyučovanie cudzích jazykov

Žiaci ZŠ sa povinne učili anglický jazyk (od 1. ročníka) a nemecký jazyk (od 7. ročníka).

f) klasifikácia predmetov

Všetky povinné predmety vo všetkých ročníkoch boli hodnotené známkou.

Záverečné hodnotenie žiakov 1. až 9.roč. bolo formou známky.

– v šk. r. 2022/2023 pracovali pri škole tieto krúžky :

Tvoríme hravo, hráme sa zdravo	1. tr.	Žilinková Alena
Tvoríme hravo, hráme sa zdravo	2. tr.	Húževková Marcela
Tvoríme hravo, hráme sa zdravo	3. tr.	Labajová Jana
Tvoríme hravo, hráme sa zdravo	4. tr.	Žiaková Jana
Slovenčina a matematika hrou	5. tr.	Hrbáčková M./Tanečková M.
Španielsky jazyk pre začiatočníkov	5.-9. tr.	Rišková Mária

Prírodovedný krúžok	6.-8. tr.	Klinovská Jana
Výpravy za poznáním	5.-9. tr.	Labajová M./Tanečková M.
Príprava na Testovanie 9	9. tr.	Pániková L./Žiaková J.
Športový chlapci	5.-9. tr.	Kuchta

HLAVNÉ ÚLOHY NA ŠKOLSKÝ ROK 2023/2024

Oblasť výchovy a vzdelávania :

1. Vo výchovno-vyučovacom procese postupovať podľa platných učebných osnov, plánov a ich doplnkov . Pri tvorbe tematico – výchovnovzdelávacích plánov (TVVP) využívať ŠVP a ŠkVP, učebné osnovy a vzdelávacie štandardy, materiály z internetu. **Vyučovanie v 1.-4. a 5.-9. ročníku bude prebiehať podľa inovovaných ŠVP**, VP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie, variant A (2 žiaci 5. a 6. trieda); VP pre žiakov s vývinovými poruchami učenia; VP pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti; VP pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou; VP pre žiakov so zrakovým postihnutím.

Preštudovať zákony a predpisy : Zákon č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon), Vyhlášku o základnej škole 344/2023, Včas reagovať na všetky zmeny.

T: šk.r.	Z: vyučujúci
2. Učiť žiakov tvorivo myslieť, nežiadať zbytočné pamäťové učenie.
T: šk r.	Z: vyučujúci
3. Efektívne využívať dostupnú didaktickú techniku a učebné pomôcky.
T: šk r.	Z: vyučujúci
4. Prehľbovať u žiakov vlasteneckú výchovu. Využívať k tomu národné i regionálne výročia, návštevy pamätných miest, kultúrnych zariadení, spolupracovať s kultúrnymi organizáciami a obcou.
T. šk.r.	Z : vyuč., ved. školy
5. Pokračovať v aktivitách zameraných na environmentálnu a ekologickú výchovu.
T: šk. r.	Z : vyuč., koordin. Klinovská
6. Rozvíjať aktivity podporujúce zdravie.
- telesnú výchovu vyučovať zaujímavo – vzbudiť záujem žiakov
 - športové krúžky, organizovať športové súťaže
 - spoluorganizovať turistické podujatia
 - rozšírené vyučovanie TŠV v 5., 6., 7., 8., 9. ročníku
 - organizovať dni zdravej výživy
T: šk. r.	Z: zamestnanci školy
7. V škole presadzovať humanizáciu, najmä vo vzťahu žiak - žiak, učiteľ - žiak, zákaz používať telesné tresty.
T: šk. r.	Z: ped. pracovníci
8. Pokračovať v plnení „Národného boja proti drogám“ tak aby sa stal integrálnou súčasťou výchovy a vzdelávania. V 1.– 4. roč. využívať publikáciu „Nenič svoje múdre telo“. Rozvíjať záujmovú činnosť talentovaných i problémových žiakov.
T: úloha stála	Z: ped. prac., koord. Labajová M.

9. Organizovať aktivity k Svetovému dňu výživy, Týždňu zdravia, Týždeň boja proti stresu, Svetovému dňu nefajčenia, Európskemu týždňu boja proti drogám, ...

T : šk. r. Z : ped. prac.

10. Pomáhať žiakom pri profesijnej orientácii, riešení ich problémov. Žiakov pripravovať na uplatnenie sa na trhu práce.

T: šk. r. Z: tr. uč., VP

11. Spoznávať rodinné prostredie žiakov, voliť rôzne formy spolupráce s rodinou.

T: šk. r. Z: tr. uč., VP

12. Rozvíjať talenty žiakov, venovať pozornosť žiakom z menej podnetného prostredia.

T: šk. r. Z: tr. uč., vych. ŠK, ved. kr.

13. Vo vyučovacom procese dôsledne realizovať výchovu k manželstvu a rodičovstvu.

T: šk. r. Z: vyuč., koordinátor Klinovská

14. Zvyšovať právne povedomie žiakov i rodičov.

T: šk. r. Z: ped. prac.

15. Využívať školskú knižnicu, sprístupniť ju žiakom. Školskú knižnicu systematicky dopĺňať.

25. október – medzinár. deň školských knižníc, 2. apríl – deň detskej knihy

T: šk. r. Z: ved. školy, správca knižnice

16. Využívať knižnicou /aj vo vyuč. procese /- rok čitateľskej gramotnosti. Organizovať výstavy kníh spojené s predajom.

T: šk. r., október, marec Z: učitelia SJL

17. Organizovať rôzne formy voľnočasových aktivít zameraných na podporu rozvoja čitateľskej a informačnej gramotnosti žiakov, pedagógov a verejnosti.

T: šk. r. Z: ped. prac.

18. V rámci predmetu SJL na druhom stupni ZŠ klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami čitateľskú gramotnosť a schopnosť argumentovať.

T : šk. r. Z : uč. SJL

19. Tvorba žiackych projektov a ich zverejňovanie na informačnom paneli, webovej stránke školy.

T: šk. r. Z: ped. prac.

20. Pravidelná aktualizácia webovej stránky školy.

T : šk. r. Z : Ku, ...

21. Do ŠkVP vo vhodných vyučovacích predmetoch zapracovať témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu a v oblasti migrácie.

T : šk. r. Z : ped. prac.

22. V záujme zvýšenia záujmu o technické študijné obory venovať zvýšenú pozornosť vyučovaniu matematiky, pracovného vyučovania, techniky a prírodovedných predmetov. Podľa finančných možností školy zlepšovať podmienky na materiálno-technické a priestorové zabezpečenie odborných učební.

T : šk. r. Z : ped. prac.

23. Sledovať vývoj školskej úrazovosti, odstraňovať zdroje a príčiny vzniku školských úrazov.

T : šk. r. Z : zamestnanci školy

24. Do ŠkVP vo vhodných vyučovacích predmetoch zapracovať témy súvisiace s finančnou gramotnosťou podľa dokumentu **Rozvoj finančnej gramotnosti**.

T : šk. r. Z : ped. prac., koordinátor Žiaková

25. Oboznámiť žiakov na začiatku školského roka s kritériami hodnotenia vo všetkých vyučovacích predmetoch.

T : šk. r.

Z : vyučujúci v jednotlivých predmetoch

26. Zameriavať sa na zdokonaľovanie práce s didaktickou technikou, aplikáciami v rámci dištančného vzdelávania (gmail, Skype ...) už od najnižších ročníkov.

T : šk. r.

Z : uč. informatiky, triedny učiteľia

Skvalitňovanie výchovno-vyučovacieho procesu:

1. Venovať pozornosť každej vyučovacej hodine, funkčnému využitiu jednotlivých častí. Hodiny organizovať tak, aby žiakov viedli k aktivite, poznávacej činnosti a tvorivosti.

T: šk. r.

Z: vyuč.

2. Voliť také formy a metódy aby vyučovanie bolo čo najefektívnejšie.

T: šk. r.

Z: vyuč.

3. S dobrými postupmi a výsledkami oboznamovať kolegov na ped. radách, poradách, PK a MZ.

T: šk. r.

Z: vyuč.

4. Systematicky realizovať výchovu k manželstvu a rodičovstvu podľa uč. osnov VMR pre I. stupeň a uč. osnov č. 2493/1998-41 pre II. stupeň s platnosťou od 1. 9. 1998. VMR sa realizuje v predmetoch : prvouka a prírodoveda (I. stupeň), NBV, OBN, BIO, TŠV (II. stupeň).

T: šk. r.

Z: vyuč., koord. Klinovská

5. Prebraté učivo utvrdzovať na hodinách, neprenášať ťažisko práce žiakov do domácej prípravy.

T: šk. r.

Z: vyuč.

6. Pri vyučovaní cudzích jazykov využívať moderné učebnice a doplnkové výukové prostriedky, venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám práce.

T : šk. r.

Z : vyuč. Cj

7. Na I. stupni sa zamerať na komunikačné schopnosti žiakov, **techniku čítania, písania a zvládnutie základných početných výkonov**. Postupovať podľa **Plánu rozvoja čitateľskej gramotnosti**.

T: šk. r.

Z: vyuč. v 1.-4. roč., koord. Žilinková

8. Hodiny TŠV organizovať nenásilne, odpočinkovo, diferencovať požiadavky na žiakov. Zvyšovať kondíciu a pohybové schopnosti žiakov. Vzbudiť záujem o pravidelné športovanie.

T: šk. r.

Z: vyuč. TŠV

9. Školské a mimoškolské podujatia organizovať účelne, hlavne v mimovyučovacom čase.

T: šk. r.

Z: ved. školy, ved. kr., vyuč.

10. Podporovať tvorivú činnosť učiteľov, odmeňovať ju. (tvorba UP, ped. čítania, príprava žiakov na olympiády a súťaže, účasť na projektoch...).

T: šk. r.

Z: ved. školy

11. Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov.

T: úloha stála

Z: ved. školy

12. Spolupracovať s organizáciami a spolkami, ktorých činnosť prispeje k skvalitneniu práce školy.

T: úloha stála

Z: ped. prac.

13. Udržať záujem detí o návštevu ŠKD. Činnosť organizovať podľa záujmu detí.

T: šk. r.

Z: vych. ŠK

14. Na vyučovanie využívať špeciálne učebne, študovňu, telocvičňu.

T: šk. r.

Z: uč. 1.-4. roč., vyuč. odb. pred.

15. Na vyučovaní a v mimoškolskej činnosti využívať výpočtovú techniku a internet, IKT, dôraz na **bezpečné používanie internetu**, komunikácia pomocou mailov, Messenger, Skype, Edupage.

T : šk. r.

Z : Vyuč., PK a MZ, ved. školy

16. Do učiva jednotlivých predmetov vhodne začleniť prierezové témy. *Vid' ŠkVP.*

T : šk. r.

Z : Vyuč., PK a MZ

17. V rámci triednických hodín zaradiť tému s cieľom zvýšiť úctu žiakov k starším ľuďom. (1. október medzinárodný deň seniorov).

T : október

Z : triedni učitelia

18. Posilňovať čitateľskú gramotnosť

T:šk.r.

Z: vyuč.

Ochrana žiakov pred negatívnymi vplyvmi, využitie voľného času detí:

1. Sledovať problémových žiakov, zapájať ich do záujmovej činnosti.

T: trvale

Z: VP, ŠŠP, tr. uč., ved. kr.

2. Priestupky žiakov riešiť okamžite na triednických hodinách, pohovormi s rodičmi, výchovným poradcom, školským špeciálnym pedagógom.

T: trvale

Z: tr. uč.

3. Vysvetľovať žiakom škodlivosť fajčenia, pitia alkoholických nápojov, užívania drog.

T: trvale

Z: tr. uč., vyuč.

4. Organizovať preventívne protidrogové aktivity v spolupráci so susednými školami a CVČ, CPP Púchov, RÚVZ v PB.

T: trvale

Z: ved. školy, ped. prac., koord. prevencie Labajová

5. Umožniť žiakom využívať školské športoviská v mimovyučovacom čase.

T: trvale

Z: vedenie školy

6. Pravidelnou kontrolou a výchovným pôsobením vyučujúcich zamedzovať porušovaniu školského a verejného poriadku.

T: trvale

Z: ped. prac. školy

7. Oboznámiť žiakov so školským poriadkom, vnútorným poriadkom školy a predpismi BOZ.

T: 4. 9. 2023, pred výletmi, exkurziami

Z: tr. uč.

7. Oboznámiť rodičov na plenárnom a triednych ZRŠ so školským poriadkom, vnútorným poriadkom školy, zákonmi a predpismi týkajúcimi sa školy. Upozorniť rodičov aby ich plnenie od detí vyžadovali a kontrolovali ich.

T: 13. 9. 2023

Z: ved. školy, tr. uč., Rada rodičov

8. Využívať hodiny OBN a triednické hodiny na zvyšovanie právneho vedomia žiakov.

T: šk. r.

Z: vyuč.

9. Sledovať či deti nie sú týrané, šikanované (aj kyberšikana), sexuálne zneužívané, či nepoživajú alkohol, drogy. Prípadný výskyt hlásiť príslušným organizáciám.

T: trvale

Z: vedenie školy, tr. uč., koord. prevencie Labajová

10. Každý náznak šikanovania v škole dôsledne vyšetriť a prijať účinné opatrenia.

T : šk. r.

Z : tr. uč., VP, ŠŠP, vedenie školy

11. Vysielat' učiteľov na prednášky, semináre a tvorivé dielne zamerané na oblasť primárnej prevencie drogových závislostí, prevencie kriminality a negatívnych javov. Získané poznatky prenášať do práce školy.

T: šk. r.

Z: ved. školy, vyuč., koord. Lab.

12. Zvýšenú pozornosť venovať integrovaným (začleneným) žiakom, žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia a ďalším problémovým žiakom.

T : trvale

Z: tr. uč., ŠŠP, VP v spolupráci s CPP

Rozvoj, modernizácia a efektívne využívanie MTZ školy:

1. V rámci finančných možností zabezpečiť dopĺňovanie učebných pomôcok, knižníc a didaktickej a výpočtovej techniky. Sledovať ich využívanie.

T: šk. r.

Z: ved. školy

2. Objednanie dostatočného množstva učebníc a metodík.

T: celoročne

Z: Pániková, ved. školy

3. Objednanie dostatočného množstva tlačív. Sledovať včasné platenie faktúr.

T: celoročne

Z: ved. školy, ekonóm

4. DT udržiavať v dobrom technickom stave, zaisťovať jej opravy.

T: trvale

Z: Kuchta, Žiaková

5. Teplo a energie využívať účelne.

T. trvale

Z: školník, zamestnanci ZŠ

6. Šetriť čistiace prostriedky.

T: trvale

Z: školník, upratovačky

7. Vzniknuté závady zapisovať do knihy závad, včas ich odstraňovať.

T: trvale

Z: prac. školy, školník

8. Včas predložiť požiadavky na údržbu školy .

T: trvale

Z: r. š.

9. Havarijné situácie riešiť v spolupráci s Obcou Lazy pod Makytou okamžite.

T: trvale

Z: ved. školy

10. Na zlepšenie MTZ školy /jednotlivých tried/ získavať sponzorov, brigádnikov z radov rodičov.

T: trvale

Z: ved. školy, tr. uč.

11. Previesť inventarizáciu školy, nevhodné predmety vyradiť.

T: december 2023

Z: správ. kabinetov, ved. školy

12. Pri zabezpečení prevádzky a údržby školy spolupracovať s Obecným úradom Lazy pod Makytou.

T: trvale

Z: ved. školy, rada rodičov

Metodická činnosť na škole:

Na našej škole v šk.r. 2023/2024 budú pracovať nasledovné metodické orgány:

MZ 1. – 4. ročníka

vedúca Húževková

PK spoločenskovedných predmetov

vedúca Pániková

PK prírodovedných predmetov

vedúca Tanečková

Regionálnych sekcií za jednotlivé ročníky a predmety sa budú zúčastňovať:

1. ročník

Labajová Jana

2. ročník

Žilinková Alena

3. ročník

Húževková Marcela

4. ročník

Rišková Mária

Školský klub	Chreňová Anna, Janto Michal
Knižnica	Hrbáčková Martina
DEJ	Hrbáčková Martina
ANJ	Rišková Mária
NEJ, GEG	Pániková Lenka
TSV, VP	Kuchta Milan
MAT, INF	Tanečková Monika
BIO, CHE	Klinovská Jana
SJL, OBN	Labajová Martina
FYZ	Žiaková Jana
HUV, VYV	Húževková Marcela
koordinátor protidrogovej prevencie, výchovy k ľudským právam a právam dieťaťa	Labajová Martina
koordinátor VMR, ENV	Klinovská Jana
koordinátor súťaží	Kuchta Milan
koordinátor finančnej gramotnosti	Žiaková Jana
koordinátor čitateľskej gramotnosti	Žilinková Alena

Z krajskej sekcie si každý učiteľ urobí záznam a bude informovať zainteresovaných učiteľov.

Všetci učitelia si vypracujú TVVP a UO predmetov, ktoré vyučujú – podľa ŠVP a ŠkVP. Vyučujúci v 1.-4. a 5.-9. ročníku podľa inovovaných ŠVP a taktiež podľa VP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie, variant A (2 žiaci); VP pre žiakov s vývinovými poruchami učenia; VP pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti; VP pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou; VP pre žiakov so zrakovým postihnutím.

Personálne obsadenie školy :

Riaditeľ školy :	Mgr. Milan Kuchta
Zástupkyňa riaditeľa školy pre ZŠ :	Mgr. Martina Labajová
Výchovný poradca :	Mgr. Milan Kuchta
Školský klub detí :	Anna Chreňová, Mgr. Michal Janto
Ekonom :	Ing. Andrea Štrbáková
Školský špeciálny pedagóg :	Mgr. Michaela Kominková
Pedagogický asistent :	Bc. Michaela Mičegová

Triedni učitelia :

1. ročník – Mgr. Jana Labajová
2. ročník – Mgr. Alena Žilinková
3. ročník – Mgr. Marcela Húževková
4. ročník – Mgr. Mária Rišková
5. ročník – Mgr. Jana Žiaková
6. ročník – Mgr. Martina Hrbáčková
7. ročník – Mgr. Lenka Pániková
8. ročník – Mgr. Monika Tanečková
9. ročník – Mgr. Jana Klinovská

Vyučujúci Ev. a v. náboženstva : Mgr. Peter Fabok
Vyučujúci R – K náboženstva : Mgr. František Galváneek

Správcovia kabinetov a zbierok:

Kuchta Milan	- TSV, Dt, majetok ZŠ
Pániková Lenka	- sklad učebníc, GEG, NEJ
Labajová Jana	- kab. 1. – 4. roč.
Labajová Martina	- SJL, OBN, ETV
Urbanová Mária	- CJ
Hrbáčková Martina	- Čítareň, knižnica 1. stupeň, 2. stupeň
Tanečková Monika	- MAT, INF, poč. učebňa
Chreňová Anna	- ŠKD
Húževková Marcela	- HUV, VYV
Žiaková Jana	- FYZ, špec. učebňa, správa a údržba didaktickej techniky
Klinovská Jana	- BIO, CHE
Hrbáčková Martina	- DEJ
Tlač, časopisy pre žiakov	– Labajová Martina
Poistenie žiakov	– Kuchta Milan
Technik PO, BOZ	– Vitek
Ekológia, rodinná výchova	– Klinovská Jana
Protidrogová prevencia a Ľudské práva a práva dieťaťa	– Labajová Martina

Organizácia školského roka:

1. Začiatok šk. r. : 1. 9. 2023
2. I. polrok : 1. 9. 2023 – 31. januára 2024
II. polrok : 1. 2. 2024 – 30. 6. 2024
3. Termíny školských prázdnin na školský rok 2023/2024

Prázdniny	Termín prázdnin
jesenné	30. 10. 2023 - 31. 10. 2023
vianočné	23. 12. 2023 - 07. 01. 2024
jarné	19. 02. 2024 - 23. 002. 2024
veľkonočné	28. 03. 2024 - 02. 04. 2024
letné	01. 07. 2024 - 31. 08. 2024

4. Zápis žiakov do 1. ročníka: 11. apríl 2024 (štvrtok) od 11.00 do 17.00 hod. v budove základnej školy
5. Zápis detí do materskej školy: 09. – 10. máj v kancelárii MŠ, prípadne u riaditeľa ZŠ si rodičia vyzdvihnú prihlášku dieťaťa do MŠ
6. Klasifikácia: podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu ZŠ schválených MŠ SR č. 22/2011 – všetky predmety budú hodnotené známkuou.
7. Testovanie 9 – 20. marec 2024

Pedagogické rady a pracovné porady:

31.08. Pedagogická rada (streda)

- prejednanie plánu hlavných úloh školy na šk. r. 2023/2024
- prejednanie a schválenie ŠkVP
- prejednanie a schválenie Správy o činnosti školy za šk. r. 2022/2023, inej potrebnej dokumentácie
- pedagogicko-organizačné pokyny MŠ SR pre šk. r. 2023/2024
- kontrola pridelenie triednictva a úväzkov učiteľom
- plán na IX.
- predbežný plán divadiel, exkurzií a výletov
- vyhodnotenie kontroly časových plánov a triednej dokumentácie
- príprava plenárneho a triednych ZRŠ

13.11. Pedagogická rada (pondelok)

- kontrola plnenia úloh za X., XI. mesiac, plán na november
- zhodnotenie plenárneho a triednych ZRŠ
- zhodnotenie prospechu, správania a dochádzky za I. Q
- opatrenia na zlepšenie
- informácie zo zasadnutia RŠ
- pokyny k inventarizácii

01.12. Pracovná porada (utorok)

- kontrola úloh za XI. a XII. mesiac
- úlohy výchovného poradenstva
- prehodenie činnosti krúžkov, výsledkov na súťažiach
- príprava vianočného programu pre deti a žiakov
- „Mikuláš v škole“, „Vianočné trhy“

25.01. Pedagogická rada (štvrtok)

- zhodnotenie výchovno-vyučovacích výsledkov za I. polrok
- prehodenie plnenia hlavných úloh školy
- príprava na Testovanie 9
- „Oslava zimy“
- „Karneval“

01.03. Pracovná porada (streda)

- plnenie úloh za február, plán na marec
- činnosť metodických orgánov na škole
- Testovanie 9-2024
- príprava a pokyny pre zápis do ZŠ, MŠ

15.04. Pedagogická rada (pondelok)

- hodnotenie prospechu správania a dochádzky žiakov za III. Q
- škola v prírode – 3. a 4. ročník
- školské výlety, exkurzie

16.05. Pracovná porada (štvrtok)

- plnenie úloh za apríl, máj, úlohy na jún
- školské výlety, exkurzie
- príprava MDD

24.06. Pedagogická rada (pondelok)

- vyhodnotenie výchovno-vyučovacích výsledkov žiakov za II. polrok

01.07. Pracovná porada (pondelok)

- vyhodnotenie plnenia hlavných úloh školy za šk. r. 2023/2024
- vyhodnotenie ŠVP a jeho príprava na šk. r. 2024/2025

Celoškolské akcie:

- Slávnostné otvorenie šk. r. 2023/2024

T: 4. 9. 2023

Z: vedenie školy

- Zber papiera

T: september 2023

Z : vych. ŠKD

- 1. účelové cvičenie, didaktické hry

T : september 2023

Z : ved. školy, tr. uč. 5.-9. tr.

- Európsky deň jazykov

T: september 2023

Z : vyuč ANJ, NEJ + tr. Uč.

- Duchajovej Jablonka

T: september 2023

Z : vyuč, POS v PB, ECAV Lazy

- Dni športu

T: október 2023

Z: učitelia TŠV, vych. ŠK

- Koľko lásky sa zmestí do taštičky ...

T: október 2023

Z: tr. uč., žiaci, rodičia, OcÚ

- Mikuláš v škole

T: 8. december 2023

Z: OcÚ, RŠ, tr. uč.

- Vianočný bazár, trhy

T: 22.12.2023

Z: tr. učitelia

- Oslava zimy

T: január – február 2024

Z: tr. učitelia, RŠ, rodičia

- Detský karneval

T: február – marec 2024

Z: vedúca ŠKD, ZRŠ

- Škola v prírode 3. a 4. ročník

T: máj 2024

Z: tr. uč., žiaci, RŠ

- Oslavy MDD

T: jún 2024

Z: ped. prac., ZRŠ

- 2. účelové cvičenie

T: jún 2024

Z: vedenie školy, tr. uč. 1.-9. tr.

- Ukončenie šk. r. 2023/2024

T: 30.06.2024

Z: vedenie školy

Kontrolná a hospitačná činnosť:

Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti vychádza z Pokynov MŠ SR č. 223/1996-24, zákona NR SR č. 10/96

1. Plniť úlohy vyplývajúce z vyššie uvedených dokumentov.

T: trvale Z: ved. školy

2. Orientovať kontroly na rozhodujúce úlohy školy, efektívnosť a hospodárnosť vynakladania finančných a materiálnych prostriedkov na dodržiavanie zákonnosti, hospodárskej a pracovnej disciplíny.

T: trvale Z: r. š. , z. r. š.

3. Na základe výsledkov kontrol prijímať, resp. navrhovať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, vyvodzovať dôsledky voči pracovníkom, ktorí ich zavini.

T: trvale Z: r. š.

4. Vykonávať následné kontroly na plnenie opatrení z predchádzajúcej kontroly.

T: trvale Z: r. š., z. r. š.

5. Hospitačnú činnosť zamerať na plnenie hlavných úloh školy.

T: trvale Z: ved. školy

6. Pravidelná kontrola vedomostí žiakov zo strany vyučujúcich.

T: šk. r. Z: vyuč.

7. V riadiacej práci dbať na odbornosť učiteľov a rovnomerné rozdeľovanie úloh. Množstvo a kvalitu práce zohľadniť v osobných príplatkoch /odmenách/.

T: šk. r. Z: ved. šk.

8. Prevádzať výstupné previerky u žiakov 4. a 9. roč. a vstupné previerky žiakov 5. ročníka.

T: september, jún Z: vyučujúci, ved. školy

Kritéria pre rozdelenie osobných príplatkov v školskom roku 2023/2024:

1. Kvalita vyučovacieho procesu a prevedenie vyučovacích hodín

2. Príprava žiakov na olympiády a dlhodobé súťaže

3. Koordinácia súťaží

4. Výchovné poradenstvo

5. Vedenie MZ, PK

6. Koordinácia protidrogových aktivít, športových súťaží, environmentálnej výchovy, VMR, ...

7. Vedenie školskej kroniky

8. Tvorba a koordinácia projektov, modernizácia vyučovania, tvorba pomôcok

9. Práca s integrovanými (začlenenými) žiakmi

Tematické úlohy na školský rok 2023/2024:

– tvorba UP, ML, PČ

– koordinácia projektov

– získavanie sponzorov

– práca v prospech školy – prac. iniciatíva, zlepšovanie MTZ školy

– spolupráca so ZRŠ a inými organizáciami

– štúdium, rekvalifikácia

– dopisovateľská činnosť, prezentácia úspechov školy

– reprezentácia školy

Spolupráca školy s inými organizáciami, osobnosťami:

1. MŠ v Lazoch pod Makytou

- Spoločné akcie MŠ a 1. – 4. roč. ZŠ
- Oboznámenie sa uč. MŠ s uč. plánmi 1. roč. a naopak
- Návštevy detí na vyučovaní ZŠ – MŠ
- Využívanie priestorov telocvične

2. Centrum voľného času Včielka v Púchove

- organizovanie obvodových a okresných kôl súťaží
- účasť žiakov našej školy na podujatiach organizovaných CVČ
- zapožičiavanie ihrísk, telocvične a materiálu na podujatia org. CVČ
- metodická pomoc pracovníčok CVČ škole

3. Telovýchovná jednota Lazy pod Makytou

- zapožičiavanie ihrísk, telocvične
- účasť žiakov školy v okresných súťažiach

4. Obecný úrad v Lazoch pod Makytou

- finančná a materiálna pomoc OcÚ škole
- odvoz tuhého komunálneho odpadu, odpratávanie snehu
- ZŠ poskytne kultúrne programy na podujatia organizované OÚ

5. CPP v Púchove

- prednášky, besedy so žiakmi
- zapojenie sa do aktivít organizovaných CPP
- poskytovanie odbornej pomoci, vyšetrení v CPP

6. Súkromní podnikatelia z obce a okolia

- sponzorovanie akcií organizovaných pre žiakov školy
- pomoc pri renovácii školy
- poskytnutie dostupných služieb

7. Nadácia Volkswagen Slovakia - pokračovanie

- finančné prostriedky na učebnice, didaktickú techniku
- renovácia školy, skalka pred ŠvP

8. Nadácia Henkel

- finančné prostriedky na výstavbu altánu s posedením, vybraných prvkov detského ihriska, výstavba oddychového kútika

9. Nadácia TATRA BANKA

- finančné prostriedky na výstavbu workoutového ihriska

10. Nadácia SPP

- fin. prostriedky na projekty s ekologickým zameraním.

11. Nadácia Allianz

- odrážadlá a bicykle pre deti MŠ a žiakov 1. stupňa ZŠ

12. Lazyrun

- zdravý životný štýl, pohybové aktivity, behom ku zdraviu

13. NADÁCIA COOP JEDNOTA

- výstavba vonkajšieho fitness ihriska

Plán hlavných úloh školy na školský rok 2023/2024 bol prerokovaný na pedagogickej rade dňa 31. 08. 2023

Mgr. Milan Kuchta
riaditeľ školy

Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti pre školský rok 2023/2024

Spracoval : Mgr. Milan Kuchta, riaditeľ školy

august 2023

Obsah kontroly je zameraný na plnenie základných pracovných povinností, pokynov, dodržiavanie predpisov a plánovaných úloh, vedenie pedagogickej dokumentácie, plnenie štátneho a školského vzdelávacieho programu, úroveň vyučovacieho procesu, účelnosť využívania foriem, metód, prostriedkov vyučovania, uplatňovanie prierezových tém, kvalita vyučovania, spätná väzba, kontrola, dodržiavanie vzdelávacích plánov, úroveň vzdelávacích výsledkov, účelnosť a hospodárnosť nakladania s prostriedkami rozpočtu školy, riešenie podnetov a sťažností, organizácia činnosti poradných orgánov školy, kontrola využívania IKT, posilňovanie čitateľskej gramotnosti, ochrana a údržba majetku.

Na kontrolu využívame **tieto metódy**: pozorovanie, rozhovor, analýzy, prieskum, konzultácie, audiozáznamy, videozáznamy, sociometriu, prieskum.

August

Stanovenie hlavných úloh školy

Personálne zabezpečenie vyučovania

Rozdelenie úloh v pláne práce školy

Aktualizácia vnútorného poriadku školy a ďalších dokumentov

Určenie povinných a rozširujúcich vyučovacích hodín

Delenie, spájanie tried v jednotlivých vyučovacích predmetoch, určenie jazykových skupín, pridelenie triednictva, určenie rozmiestnenia tried, zaradenie nových žiakov do tried

Vypracovanie plánov práce MZ, PK, koordinátora environmentálnej výchovy, protidrogovej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, ŠKD, plán výletov a exkurzii

Zloženie komisie na opravné skúšky

Objednávka učebníc - rekapitulácia

Náplne práce všetkých zamestnancov školy

Oboznámenie zamestnancov s POP

September

Rozvrh hodín

Časovo - tematické plány

Plány pre žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami
Práca školského špeciálneho pedagóga a pedagogického asistenta, plán výchovného poradcu
Vedenie pedagogickej dokumentácie
Oboznámenie o školskom poriadku
Školenie BOZP, PO, GDPR
Evidencia žiakov čiastočne / úplne oslobodených od TŠV
Objednávka učebníc a pracovných zošitov
Štatistika - plán výkonov, výkazy o škole, o práci, RIS
Pracovné zmluvy
Dovolenky zamestnancov

Október

Začiatok záujmovej činnosti žiakov
Vstupné preverky SJL, MAT
Kontroly vykonávania dozoru
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Poistné žiakov
Dodržiavanie vnútorného poriadku školy
Kontrola pracovnej atmosféry v triede
Kontrola plnenia náplne práce prevádzkových pracovníkov

November

Práca triedneho učiteľa, náplň triednických hodín
Spolupráca triedneho učiteľa s výchovným poradcom, školským špeciálnym pedagógom
Motivácia, hodnotenie žiakov, učebné pomôcky na hodinách, sebahodnotenie
Komparo test pre žiakov zo SJL a MAT
Predbežná klasifikácia za 1. štvrťrok
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Konzultačné hodiny pre rodičov
Kontrola krúžkovej činnosti

December

Kontrola vedenia dokumentácie triedneho učiteľa
Inventarizácia
Čerpanie dovolení
Organizačné formy vyučovania a spätná väzba
Slávnostná akadémia – vianočná, vianočné trhy
Prehodnotenie prospechu a správania sa integrovaných žiakov
Súťaže a olympiády

Január

Polročné písomné testy zo SJL, MAT a ostatných klasifikovaných predmetov
Kontrola laboratórnych prác
Kontrola pedagogickej dokumentácie
Klasifikačná porada za 1. polrok
Kontrola krúžkovej činnosti
Konzultačné hodiny pre rodičov
Aktivita žiakov na hodinách, spätná väzba, psychosociálna klíma, atmosféra
Súťaže a olympiády

Február

Testovanie 9 – stav príprav

Prihlášky na stredné školy s overím zručn. a schopností (talent. skúšky)
Čítanie textu s porozumením, individuálny prístup, nové metódy a formy vyučovania
Kontrola triednych kníh a klasifikačných záznamov
Kontrola čistoty pracovného prostredia
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Testovanie 9 – stav príprav
Objednávka tlačív
Kontrola činnosti prevádzkových pracovníkov
Súťaže, olympiády a krúžková činnosť

Marec

Kontrola plnenia časovo - tematických plánov, vzdelávacích štandardov, organizácia práce – využitie vyučovacieho času
Prevedenie Testovania 9
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Kontrola dokumentácie triedneho učiteľa
Súťaže, olympiády a krúžková činnosť
Kontrola stavu odoslania prihlášok na SŠ

Apríl

Vzdelávacie výsledky žiakov
Zápis do 1. ročníka
Kontrolné práce predpísané učebnými osnovami, praktické činnosti predpísané učebnými osnovami
Predbežná klasifikácia za 3. štvrťrok
Konzultačné hodiny pre rodičov
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Súťaže, olympiády a krúžková činnosť
Výsledky Testovania 9

Máj

Profesionálny prejav, štýl práce, reakcia na podnety a motiváciu, efektivita vyučovania vo vzťahu ku cieľu učebnej témy
Kontrola prevádzkových pracovníkov, šetrenie materiálom
Kontrola dochádzky, záškoláctvo
Hospitácie v triedach podľa rozvrhu
Kontrola plnenia časovo - tematických plánov
Súťaže, olympiády a krúžková činnosť
Prevedenie Testovania 5

Jún

Kontrola pedagogickej dokumentácie, PK, MZ
Predpísané písomné práce zo SJL a MAT Výstupné testy zo SJL a MAT
Klasifikácia za 2. polrok
Vyhodnocovacia správa
Predbežné úväzky na nový školský rok Kontrola činnosti triedneho učiteľa
Čerpanie dovolenky

Mgr. Milan Kuchta
riaditeľ školy

Plán práce výchovného poradenstva na školský rok 2023/2024

Spracoval : Mgr. Milan Kuchta, výchovný poradca a riaditeľ školy

august 2023

Činnosť výchovného poradenstva je metodicky riadená CPP v Púchove.

Pri plnení úloh v školskom roku 2023/2024 vychádza plán z nasledujúcich materiálov:

- a) analýzy činnosti PP za minulý školský rok 2022/2023,
- b) Sprivodca školským rokom /POP/ MŠ SR na rok 2023/2024.

V školskom roku 2022/2023 skončilo školskú dochádzku v našej ZŠ 10 žiakov z 9. ročníka, 5 dievčat a 5 chlapcov; 1 žiak 5. ročníka.

Na maturitnú /študijnú/ formu štúdia nastúpilo 6 žiakov, na učebnú formu štúdia odišli 4 žiaci:

P Č	Meno a priezvisko	STREDNÁ ŠKOLA	ODBOR	DĹŽKA ŠTÚDIA
1.	Adela Baluchová	SOŠ obchodu a služieb Púchov	kadernička	3 roky
2.	Matúš Hrbáček	SOŠ strojnica P. Bystrica	mechanik počítačových sietí	4 roky
3.	Tomáš Húževka	SOŠ strojnica P. Bystrica	mechanik elektrotechnik DUÁL	4 roky
4.	Matúš Hybký	SOŠ P. Bystrica	inštalatér	3 roky
5.	Nikol Chodúrová	Gymnázium Púchov	gymnázium	4 roky
6.	Peter Šafárik	SOŠ P. Bystrica	inštalatér	3 roky
7.	Terézia Tanušková	SOŠ Spoj. šk. I. Krasku	hudba – hra na husliach	6 rokov
8.	Adela Vraníková	Konzervatórium Žilina	gymnázium	4 roky
9.	Viktória Valášková	SOŠ obchodu a služieb Púchov	kuchár	3 roky
10.	Matej Valko	SOŠ strojnica P. Bystrica	mechanik počítačových sietí	4 roky

P Č	Meno a priezvisko	STREDNÁ ŠKOLA	ODBOR	DĹŽKA ŠTÚDIA
1.	Richard Ridzoň	Gymnázium Púchov	osemročné gymnázium	8 rokov

V prebiehajúcom školskom roku 2023/2024 navštevuje 9. triedu ZŠ Lazy pod Makytou 12 žiakov, z toho 4 dievčatá a 8 chlapcov.

Činnosť vo výchove k voľbe povolania a pedagogicko- psychologickej práci sa zameriava na:

1. Získavanie talentovaných žiakov pre štúdium na gymnáziách, bilingválnych gymnáziách, OA, SPŠ. Získavanie talentovaných žiakov na umelecké a športové stredné školy, kde je potrebné špeciálne overenie ich vedomostí, schopností a zručností.
2. Pomocou programu PROFORIENT poskytovanie aktuálnych informácií zo školského výpočtového strediska /SVS/ o možnostiach štúdia na stredných školách pre žiakov a rodičov.
3. Pripraviť podklady, nainštalovať aktuálnu verziu programu potrebného ku celoplošnému testovaniu žiakov 9. ročníka ZŠ /Testovanie 9 - 2024/, vykonať export potrebných informácií.
4. V prípade záujmu sa podieľať v národnom projekte „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí.“
5. Pomáhať pri bezproblémovom zabezpečení celoplošného testovania žiakov 9. ročníka /Testovanie 9- 2024/.
6. Tvorba nástenky pre žiakov 9. ročníka na voľbu povolania, ktorá bude pravidelne dopĺňaná novými materiálmi. T: október
7. Tvorba nástenky s informáciami o voľbe povolania a možnostiach zamestnania sa pre žiakov 8. ročníka /priestory 8. triedy/.
8. Sledovať problémových a delikventných žiakov, v spolupráci s rodinou pôsobiť preventívne.
9. Venovať osobitnú pozornosť žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia, žiakom so zmenenou pracovnou schopnosťou, integrovaným, nadaným a talentovaným žiakom.
10. Pri práci so zdravotne znevýhodnenými žiakmi koordinovať prácu školského špeciálneho pedagóga a asistenta učiteľa.
11. V školskom roku 2023/2024 navštevuje školu 14 integrovaných- začlenených žiakov:
 - 2. ročník: Matej Šponiar /narušená komunikačná schopnosť/,
 - 3. ročník: Dávid Marcinko /vývinové poruchy učenia/,
 - 5. ročník: Matej Kafka /ľahký stupeň mentálneho postihnutia, variant A/,
 - 5. ročník: Mia Šidlíková /vývinové poruchy učenia/,
 - 6. ročník: Samuel Kafka /ľahký stupeň mentálneho postihnutia, variant A/,
 - 6. ročník: Rastislav Rezák /vývinové poruchy učenia/,
 - 6. ročník: Nela Vraníková /zrakové postihnutie/,
 - 7. ročník: Samuel Fojtík /vývinové poruchy učenia/,
 - 7. ročník: Viktória Gabrišová / vývinové poruchy učenia /,
 - 8. ročník: Dávid Priedhorský /narušená komunikačná schopnosť/,
 - 9. ročník: Matúš Litvik /porucha aktivity a pozornosti/,
 - 9. ročník: Adrián Lognier /vývinové poruchy učenia/,
 - 9. ročník: Antónia Janáčová /porucha aktivity a pozornosti/,
 - 9. ročník: Matúš Remiš /vývinové poruchy učenia/.
12. V spolupráci s CPPPaP a ČŠPPaP zabezpečovať psychologické a špeciálno- pedagogické vyšetrenia žiakov pri problémoch v osobnostnom, vzdelávacom a profesijnom vývine.
13. Sprostredkovať prepojenie školy nie len s poradenskými, ale aj s inými odbornými zariadeniami zaoberajúcimi sa starostlivosťou o deti.
14. Nadväzovať a prehľbovať spoluprácu a väzby medzi ZŠ, SOŠ a zamestnávateľmi venovať osobitnú pozornosť približovaniu možností systému duálneho vzdelávania a ostatných foriem

odborného vzdelávania a prípravy v technických odboroch vzdelávania žiakom a ich rodičom.

15. Na činnosť výchovného poradenstva využívať deň a príslušné hodiny :
Štvrtok- priebežne, počas dňa. T: úloha stála
16. Zabezpečiť na našej ZŠ využívanie metodických materiálov v práci výchovného poradenstva medzi triednymi učiteľmi a vyučujúcimi učiteľmi. T: priebežne
17. Spolupracovať s rodičmi formou triednych a plenárnych ZRŠ, pohovorov a konzultácií na ZŠ pri usmerňovaní svojich detí do stredných škôl podľa ich profesijnej orientácie.
18. Pritom používať audiovizuálnu techniku, premietanie videí a prezentácií stredných škôl.
19. Využívať materiály „Komunikačné postupy vhodné pre podporu rozhodovania v oblasti odborného vzdelávania, 2016“ - <http://www.minedu.sk/vychovne-psychologicke-a-specialnopedagogicke-poradenstvo/>
20. Zverejňovať, aktualizovať a poukazovať na informácie v oblasti výchovného poradenstva na web stránke základnej školy <https://zmslazypodmakytou.edupage.org/text/?text=text/text2&subpage=2>
21. Sledovať internetové stránky stredných škôl, aktualizácie v rámci programu PROFORIENT, Testovanie 9, COMDI, sledovať tlač, odborné časopisy. Pomocou nich získavať aj prehľad o novozriadených stredných školách a možnostiach štúdia.

Mgr. Milan Kuchta
/výchovný poradca a riaditeľ školy/

PLÁN PRÁCE
KOORDINÁTORA VÝCHOVY K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
na ZŠ s MŠ v Lazoch pod Makytou pre školský rok 2023/2024

I. Členovia tímu:

Mgr. M. Kuchta	riaditeľ školy
Mgr. J. Klinovská	koordinátor VMR
Mgr. M. Kuchta	výchovný poradca

II. Hlavné úlohy a ciele:

VMR patrí k neodmysliteľným výchovným cieľom vo výchovno-vzdelávacom procese. V tejto oblasti sa budeme snažiť vytvárať u detí perspektívu, ktorá by mala vyplývať z predstavy mladého človeka o jeho budúcej rodine.

Žiakov treba postupne pripravovať na to, že sa raz stanú manželmi a rodičmi. Je potrebné sa s nimi otvorene rozprávať o problémoch, s ktorými sa môže boriť rodina, snažiť sa spoločne hľadať východiskové riešenia z načrtnutých situácií a rozprávať sa o možnostiach, ako predchádzať jednotlivým problémom. V našich žiakoch sa budeme snažiť vzbudiť nároky smerujúce k uzatváraniu patričných humánnych vzťahov v súlade s ich vekom.

Úlohou pedagógov bude pomáhať v tejto oblasti aj rodičom formou rôznych podujatí, kde si nájdú priestor na oboznámenie sa s niektorými zásadnými otázkami a informovať ich o obsahu, cieľoch a metódach VMR na triednych schôdkach.

Obsah VMR je koncipovaný tak, aby poskytoval vedomosti a poučenia z oblasti biológie, psychosociálnych aspektov manželstva a rodičovstva, ale aj z etiky, axiológie a zdravotných aspektov intímneho života.

Cieľom VMR na školách je vychovávať sociálne, morálne a emocionálne zrelé osobnosti, schopné konať a správať sa v súlade s etickými normami a hodnotami uznávanými danou spoločnosťou vo svojom sexuálnom, manželskom a rodinnom živote.

Pri realizácii koncepcie VMR je dôležité dodržiavať niekoľko princípov:

1. princíp úzkej spolupráce s rodičmi
2. princíp etickosti
3. princíp dôvery

Ciele činnosti na školský rok 2023/2024:

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- pomáhať žiakom/žiačkam rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu,
- pestovať v žiakoch/žiačkach schopnosť výberu na základe správneho rozhodnutia, a to i v prípade, že budú vystavení negatívnemu tlaku (asertivita),
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými: vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočúť mienku iných v diskusii, potláčať vulgarizáciu jazyka,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,

- poukazovať na rodinu ako na základnú a funkčnú jednotku spoločnosti,
- formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k zdraviu, špeciálne v otázkach prevencie AIDS,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom/žiačkam prvotné informácie o vzniku a vývine ľudského jedinca, o starostlivosti rodičov o dieťa (výživa a opatera),
- poskytnúť žiakom/žiačkam základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte,
- viesť žiakov/žiačky k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov/žiačky k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko-mravné normy vzájomného správania,
- formovať právne vedomie žiakov/žiačok (Deklarácia práv dieťaťa, antidiskriminačný zákon), naučiť uplatňovať ich svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- posilňovať sebahodnotenie a sebaurčenie (dieťa hodnotné a hodné lásky, zachovávanie osobnej sféry)
- poukazovať na rodovú rovnosť, že všetci/ky žiaci/žiačky majú rovnakú príležitosť rozvíjať svoju osobnosť,
- rozvíjať v nich toleranciu, rešpekt a prosociálne správanie a konanie vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti,
- zvyšovať angažovanosť rodičov pri VMR.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, dotazníky
- modelové situácie, hranie rolí
- práca na triednických hodinách
- práca v záujmových útvaroch mimo vyučovania
- nástenky, výstavy, plagáty
- rozhovory s rodičmi
- akcie organizované školou
- organizovanie náučno – zábavných popoludní - akcií
- monitorovanie správania sa žiakov

III. Realizácia:

1. Smerom k vedeniu školy:

- Predložiť plán práce v oblasti výchovy k manželstvu a rodičovstvu.
- Spolu s výchovným poradcom riešiť problémy žiakov v súvislosti so sexuálnym správaním a sexuálnom využívaní.

2. Smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým zamestnancom:

- Pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so sexuálnym správaním.
- Pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi.
- Spolupracovať s výchovným poradcom v škole.

3. Smerom k rodičom:

- Zvyšovať informovanosť rodičov o správnom reagovaní a spôsobe ako rozprávať so svojimi deťmi o sexuálnej oblasti.
- Oboznámiť rodičov s plánom práce Výchovy k manželstvu a rodičovstvu.

4. Smerom k žiakom:

- Zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov.
- Realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených žiakov.

Pri všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti žiakov, ich záujmy a schopnosti, taktiež v neposlednej rade ich rodinné prostredie, ktoré zohráva podstatnú úlohu vo formovaní osobnosti žiaka.

Realizácia úloh výchovy k manželstvu a rodičovstvu bude vychádzať z učebných osnov, na I. stupni ZŠ ju budú tvoriť tieto témy:

- o Výchova v rodine
- o Zásady zdravého života
- o Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka
- o Rovnoprávnosť pohlaví
- o Vznik a vývoj ľudského jedinca
- o Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty

Na II. stupni ZŠ budú obsahom výchovy k manželstvu a rodičovstvu tieto tematické okruhy:

- o Priateľstvo
- o Kultivované dospievanie
- o Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov
- o Zodpovedný prístup k sexualite
- o Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie človeka
- o Zásady bezpečného správania

V. Plánované aktivity vo výchove k manželstvu a rodičovstvu

1. Zodpovedný prístup k sexualite. Predčasný sexuálny život a jeho dôsledky. Pohlavné choroby. AIDS(beseda 7., 8.ročník)
2. Problémy dospievania. Vzťahy dospievajúcich a dospelých, rodičov a detí (7. – 9. ročník)
3. Kultivované dospievanie – psychické a fyzické zmeny (II. stupeň zš)
4. Plánované rodičovstvo. Základné poučenie o prirodzených metódach plánovaného rodičovstva (BIO 7. ročník)
5. Priateľstvo, láska, prvé zamilovanie – beseda (7. ročník)
6. Práca s doplnkovými učebnými textami Ako poznám sám seba v rámci etickej a občianskej výchovy i triednických hodín (6. -9. ročník)
7. Škodlivosť tabaku, alkoholu, iných drog v dospievaní, v tehotenstve (7.-9. ročník) – prezentácia, diskusia – vid' POP 2023
8. Projekt Moja rodina a ja v rámci OBN, DEJ (bývanie a rodina v minulosti a dnes, miniprojekt – miesto, kde žijeme). Rozprávanie o rodine s využitím fotografií z rodinných albumov a prezentácii (PowerPoint)
9. Vývoj jedinca. - riadený rozhovor, obrazový materiál (biológia 7.ročník)
10. História mojej rodiny (projekt - rodokmeň, ANJ/NEJ/DEJ)
11. Maľujem svoju rodinu, rozprávanie o vzťahoch v rodine, vzájomnej pomoci členov rodiny. (výtvarná výchova – I. stupeň)
12. Básne o mamách, starých rodičoch (slovenský jazyk – 1.-4.ročník)

13. Vývoj dieťaťa (prírodoveda – 4.ročník)
 14. Detstvo bez násilia – diskusia, anonymný dotazník (všetci žiaci), vid' POP 2023
 15. Detský čin roka – beseda o skutkoch detí v ich okolí (vid' POP 2023)

Pripomenúť si:

- Október: Mesiac úcty ku starším
- November: beseda na tému škodlivosť fajčenia a iných drog, najmä v období dospievania, tehotenstva (THF, BIO)
- December: 1. 12. Svetový deň boja proti AIDS

VIANOČNÉ ZVYKY A TRADÍCIE

Vianočná besiedka – predstavenia detí

- Január: 24.1. Deň komplimentov
- Február: 14.2. Valentín – valentínska pošta/ valentínske pozdravy (VYV/THF)
- Marec: rozvoj sociálnych zručností, vzťahov v triede
- Apríl: 7.4. – Svetový deň zdravia
- Máj: 14.5. Deň matiek – 1. – 4. Ročník: program ku dňu matiek v obci

15.5. svetový deň rodiny

7. ročník BIO - rozmnožovacia sústava človeka(TVVP), vývin jedinca(TVVP), intímna hygiena(TVVP), pohlavné choroby(TVVP), partnerské vzťahy a rodina(TVVP, beseda)

- Jún: 1.6. Medzinárodný deň detí

18.6. Deň otcov

Zodpovední: triedni učitelia, koordinátor VMR

Mesiac	Aktivity vhodné na triednické hodiny*	
IX.	Slušnosť, tolerancia, priateľstvo	triedni učitelia
X.	Úcta k starším, moji starí rodičia	triedni učitelia
XI.	Beseda na tému Moje telo – starostlivosť o svoje telo, o zovňajšok, každodenná hygiena, správna životospráva, zdravý životný štýl	triedni učitelia
XII.	Vianočné zvyky a tradície – zvyky a tradície v mojej rodine, vzťahy v rodine	triedni učitelia
I.	Nenič svoje múdre telo – beseda o nástrahách súčasnej doby (alkoholizmus, toxikománia)	triedni učitelia
II.	Deň svätého Valentína – Valentínska pošta/ pozdrav, Priateľstvo, prvé lásky. Psychické a fyzické dospievanie	triedni učitelia
III.	Kniha – priateľ človeka, zdroj informácií Z rozprávky do rozprávky (mladší žiaci) – výtvarné práce Veľká noc v našej rodine	triedni učitelia
IV.	Mesiac priateľstva, utužovanie kolektívov, priateľstiev, vzájomnej pomoci Deň narcisov.	triedni učitelia

V.	Deň matiek , Svetový deň rodiny Moja mama najdrahšia – vlastná tvorba (básničky, slohové práce)	triedni učitelia
VI.	Deň detí, práva dieťaťa, detstvo bez násilia, Deň otcov Tvorba nástenky	triedni učitelia

* témami sa učitelia môžu inšpirovať pri tvorbe tematického plánu triedneho učiteľa

Plán koordinátora VMR je otvorený a variabilný dokument, možno ho počas roka dopĺňať a meniť podľa možností a požiadaviek.

Plán koordinátora VMR vypracovala: Mgr. Jana Klinovská

Schválil: Mgr. Milan Kuchta RŠ

PLÁN PRÁCE
koordinátora Environmentálnej výchovy
na ZŠ s MŠ v Lazoch pod Makytou pre školský rok 2023/2024

I. Členovia tímu:

Mgr. M. Kuchta

riaditeľ školy

Mgr. J. Klinovská

koordinátor ENVV

Mgr. M. Kuchta

výchovný poradca

II. Úvod:

Plán bol vypracovaný v súlade so Školským vzdelávacím programom, Štátnym vzdelávacím programom pre 1. a 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 a ISCED 2., kde environmentálna výchova je prierezová téma a prelína sa všetkými predmetmi.

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre I. stupeň ZŠ:

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností dokáže vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj zvieratám v prírode.

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 2. stupeň ZŠ:

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k TUR spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia. (Štátny vzdelávací program, ISCED 2.)

III. Hlavné úlohy a ciele:

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov a žiakov, vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zveľaďovaní životného prostredia.

Environmentálna výchova ako prierezová téma na I. stupni sa prelína všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Na I. stupni je

potrebné sa zamerať na to, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

Na druhom stupni základných škôl sa rozširuje analytické poznávanie prírodnej a sociálnej skutočnosti, ktoré je zahrnuté vo vyučovacích blokoch samostatných vyučovacích predmetov (prírodopis, zemepis, fyzika, chémia, občianska výchova, etická výchova). Doterajšie poznatky z praxe potvrdzujú, že vyššia vedomostná úroveň v environmentálnych otázkach nevedie vždy k väčšiemu uvedomeniu a konaniu pre prospech životného prostredia.

Práca učiteľov sa preto orientuje na tri základné princípy:

- a) učiť žiakov o životnom prostredí,
- b) vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia,
- c) vychovávať žiakov pre životné prostredie.

Úlohy sú zacielené na základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

1. Úroveň vedomostí
2. Rozvoj zručností
3. Utváranie postojov

Procesy utvárania osobnosti žiakov sa opierajú o tieto základné princípy:

1. Učenie o životnom prostredí
2. Vychovávanie prostredníctvom životného prostredia
3. Výchova pre životné prostredie

Úlohy vyplývajúce zo základných princípov environmentálnej výchovy :

A. *Dôsledne presadzovať úlohy environmentálnej výchovy vo vzdelávacom procese.*
Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

B. *Motivovať a podporovať žiakov k zapájaniu sa do environmentálnych súťaží, olympiád a projektov.*

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, koordinátor Termín: priebežne podľa aktuálnosti

C. *Zapájanie sa do literárnych súťaží s environmentálnou tematikou. viesť žiakov k tomu, aby dokázali svoje poznatky a vedomosti z oblasti environmentálnej výchovy vyjadriť ústnou a písomnou formou.*

Zodpovední: vyučujúci SJ Termín: úloha priebežne podľa aktuálnosti

D. *Motivovať žiakov k zapájaniu sa do výtvarných súťaží s environmentálnou tematikou.*

Zodpovední: vyučujúci VV. Termín: priebežne

E. *Viesť žiakov k šetreniu elektrickej a tepelnej energie, uvedomeniu si nevyhnutnosti . znižovania spotreby vody, viesť ich k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami a školským majetkom.*

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor Termín: úloha trvalá

F. *Propagovať environmentálne témy na triednych a školských nástenkách a pravidelne ich aktualizovať.*

Zodpovední: triedni učitelia, koordinátor Termín: priebežne

G. *Využívať výstupné edukačné a metodické materiály, programy v oblasti ENV , ktoré sú dostupné v učiteľskej knižnici a na internete (DVD filmy, publikácie, encyklopédie, publikácie ekologických a environmentálnych inštitúcií, počítačové programy a internet).*

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor Termín: úloha trvalá

H. *Nadálej organizovať školu v prírode, lyžiarsky kurz, plavecký výcvik, výlety a exkurzie s prihliadnutím na enviroaspekty v danej lokalite.*

Zodpovední: koordinátor, vedúci MZ a PK Termín: priebežne

CH. *Celoročne spolupracovať s organizáciami s ekologickým , environmentálnym zameraním a ochrancami prírody, organizovať besedy, prednášky, exkurzie, interaktívne programy...*

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, triedni učitelia, koordinátor
Termín: priebežne

I. *Podpora environmentálnych a humanitných finančných zbierok na pôde školy. (napríklad: Kúp si svoj strom, Deň narcisov, UNICEF - Týždeň modrého gombíka...)*

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia Termín: priebežne podľa aktuálnosti

K. *Upozorniť žiakov na niektoré významné dátumy z environmentálneho kalendára a diskutovať o ich dôležitosti, potrebe a význame z celospoločenského hľadiska.*

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia. Termín: priebežne

L. *Viesť žiakov k ochrane životného prostredia prostredníctvom separácie druhotných odpadov: zber papiera, zber použitých batérií, zber plastových fliaš.*

Zodpovední: všetci vyučujúci Termín: úloha trvalá

M. *Využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy zamerané na prepájanie teórie s praktickými problémami. (viď POP 2023)*

Zodpovední: všetci vyučujúci Termín: úloha trvalá

N. *Implementovať témy globálneho vzdelávania, vrátane tém týkajúcich sa klimatickej zmeny. (viď POP 2023)*

Zodpovední: všetci vyučujúci Termín: úloha trvalá

IV. PLÁN ČINNOSTÍ V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍACÍCH:

September:

- ❖ 16.9. Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy

Úbytok ozónovej vrstvy

- Základné podmienky života na Zemi.
 - Slnecná energia a viacvrstvový vzdušný obal Zeme - atmosféra. Zachytávanie škodlivej časti slnečných lúčov ochrannou ozónovou vrstvou. Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti.
 - Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov.
 - Následky: hynutie planktónu v moriach (potrava rýb), rastliny nevytvoria semená (vrátane obilnín), poškodenie kože a zraku človeka.
 - Nevyhnutnosť zastaviť výrobu látok ničiacich ozón.
 - Význam medzinárodnej spolupráce.
- Zodp.: koordinátor ENV

- V každej triede umiestniť živé kvetiny – donesené žiakmi + celoročná starostlivosť.
Zodp.: koordinátor ENV, triedni učitelia
- Realizovať zber papiera (zodp.: vychovávateľka ŠKD)
> I. stupeň – didaktické hry v prírode, II. Stupeň - účelové cvičenie – poukázať na ochranu prírody
- Zber použitých batérií

Október:

Pripomenúť si sviatky:

- ❖ 4.10. – Svetový deň zvierat
- ❖ 16.10. – Svetový deň výživy
- ❖ 16.9. – 16.10. projekt Hovorme o jedle
Zodp.: triedni učitelia

Aktivity:

- Svetový deň zvierat – prísť do školy v „zvieracom“ oblečení, žiaci I. stupňa: výtvarná súťaž o najkrajšie nakreslené zvieratko
- 16.9. – 16.10. projekt: **Hovorme o jedle** – aktivity zamerané ku Svetovému dňu výživy

Zodp.: triedni učitelia, koordinátor ENV.

November:

Aktivity:

- úprava areálu školy, hrabanie listia
- starostlivosť o vtáctvo počas zimného obdobia v areáli školy
- zorganizovať a realizovať podľa možností plavecký výcvik

Zodp.: vyučujúci PDA, THD, PVC, vychovávateľka ŠKD, vedúci krúžkov

Úprava areálu školy, hrabanie lístia, zhotovenie vtáčej búbky

December:

- Pokračovanie starostlivosti o vtáky, na hodinách biológie upozorniť na výber vianočných stromčekov.
- Zásady správnej a zdravej výživy počas sviatkov

Zásady správnej výživy, zdravá výživa počas Vianoc.

Zodp.: triedni učitelia

Január:

- Naďalej pokračovať v starostlivosti o vtáctvo.
- Zberové aktivity.
- Rozmnožovanie izbových rastlín (okrasných r,...) v priestoroch školy
- Školská fotografická súťaž – „Zimná krajina“

Zodp.: koordinátor ENV

II. polrok šk.r. 2023/2024:

- Zorganizovať podľa možností lyžiarsky kurz pre žiakov VII. ročníka
- Máj/ jún – účelové cvičenie v prírode – poukázať na ochranu prírody

Február:

- Realizácia dotazníka o zdravom stravovaní sa
- Školská fotografická súťaž – „Zimná krajina“ a výstavka fotografií v priestoroch školy
- Lyžiarsky výcvik 7. ročník – podľa možností a počasia

Marec:

Pripomenúť si dni:

22.3. – Svetový deň vody

23.3. – Svetový meteorologický deň

Zodp.: všetci vyučujúci

- **propagácia čistej pitnej vody, pijeme čistú vodu, prídeme do školy oblečení v modrom**
- **projekt: „Dá sa získať pitná voda?“ (vid' POP 2023)**
- **hospodárenie vodou, význam vody pre život**

- **jarné upratovanie okolia školy**

Apríl:

Pripomenúť si:

- Apríl mesiac lesov
- 7.4. - Svetový deň zdravia.
- 22. apríl – Deň Zeme – nástenky, plagáty, projekty na podporu ochrany životného prostredia

Aktivity:

- zamerané na ochranu našej planéty
- zber odpadkov – podľa počasia
- presádzanie rastlín v budove školy
- vysádzanie rastlín v areáli školy
- Sme les – aktivita podľa POP 2023

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PDA, BIO, PVC, OBN, vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

Máj:

Pripomenúť si:

- 3.5. – Deň Slnka
- 17.5. – Medzinárodný deň mlieka

Aktivity:

- Deň Slnka – súťaž o najkrajšiu báseň o Slnku, súťaž o najkrajšiu kresbu Slnka

Zodp.: koordinátor ENV, triedni učitelia, učitelia SJL

Jún:

Pripomenúť si dni:

- ❖ 5.6. – Svetový deň životného prostredia – vplyv životného prostredia na život detí, aktivity s triednym učiteľom.
- ❖ 8.6. – Svetový deň oceánov
- ❖ 17.6. – Svetový deň zamedzenia dezertifikácie a sucha
- ❖ 21.6. – Deň kvetov
- ❖ 1.6. – Medzinárodný deň detí

Zodp.: všetci učitelia

- ❖ Deň kvetov – súťaž o najkrajšie zhotovený kvet z rôznych materiálov
- ❖ Medzinárodný deň detí – zorganizovať deň športových a spoločenskovedných aktivít
- ❖ Projekty na tému: recyklácia odpadu, separovanie odpadu, spôsoby likvidácie odpadu: skladovaním,, spaľovaním, recyklovaním, kompostovaním organických látok v odpade.
- ❖ Aktivita na tému Čo s odpadom? – viď POP 2023

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, BIO, PVC, CHE vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

Plán environmentálnej výchovy je variabilný dokument a bude sa v priebehu školského roka rozširovať a dopĺňať podľa aktuálnych ponúk jednotlivých organizácií v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Vypracovala: Mgr. Jana Klinovská – koordinátor ENV

Schválil: Mgr. Milan Kuchta - RŠ

PLÁN PRÁCE
koordinátora prevencie drogových závislostí
na ZŠ s MŠ v Lazoch pod Makytou pre školský rok 2023/ 2024

I. Členovia tímu:

Mgr.	M. Kuchta	riaditeľ školy
Mgr.	M. Labajová	koordinátor PDZ
Mgr.	M. Kuchta	výchovný poradca
Mgr.	M. Komínková	špeciálny pedagóg

II. Hlavné úlohy a ciele:

Plán práce koordinátora prevencie drogových závislostí bol zostavený na základe
Sprievodcu školským rokom 2023-2024:

12 Prevencia rizikového správania Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Výskumy z oblasti prevencie
- Prieskum, tabak, alkohol, drogy. VÚDPaP, 2018
- Vplyv legálnych anelegálnych drog na život žiakov základných a stredných škôl. CVTI, 2019, výskum
- Sociálne determinanty zdravia školákov. Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní 11, 13 a 15-ročných školákov, na základe prieskumu uskutočneného v roku 2017/2018 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC)

Priority/odporúčania

- a. Pri realizácii preventívnych činností školy sa odporúča spolupráca centrami poradenstva a prevencie, ktorá by mala byť vnímaná ako integrálna súčasť školských aktivít.
- b. Podporovať zapájanie sa PZ a OZ a mládeže do akreditovaných vzdelávacích programov zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov, protidrogovú prevenciu, prevenciu kriminality a odborných pracovísk poradenských a preventívnych služieb v regióne (kontakty na krajských koordinátorov prevencie kriminality)
- c. Vopred preveriť ponúkané aktivity a programy prevencie (v prípade potreby aj na cirkevnom odbore Ministerstva kultúry SR a občianskom združení Integra – Centrum prevencie v oblasti siekt, ktorá sa venuje prevencii v oblasti zhubných kultov a siekt a pôsobenia psychickej manipulácie, s cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k rôznym formám intolerancie.
- d. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násilia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne centrá poradenstva a prevencie.

Metodické a podporné materiály

- Metodika zameraná na prevenciu a podporu využívania aktivizujúcich metód, skupinovej práce, diskusie a kooperatívneho riešenia úloh pri práci so žiakmi.
- Školská socializácia a nové výzvy v prevencii pomôcka k základnej orientácii sa v nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania, ako na ne reagovať
- Časopis Prevencia zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva.
- Pomoc obetiam trestných činov – Prevencia kriminality
- Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021

Prevencia šikanovania a kyberšikanovania Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon 236/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa Trestný zákon SR. Na jeho základe pribudol do Trestného zákona nový trestný čin nebezpečného elektronického obťažovania, a to s účinnosťou od 1. júla 2021
 - Smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach (ďalej len „smernica“)
 - Akčný plán riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach na roky 2022 – 2023
 - Akčný plán k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore na roky 2022-2023
 - Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore
 - Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025, opatrenie 4.2.3 a 4.6.3
 - Akčný plán realizácie Národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti
- Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028, opatrenie 8.1.4 a 8.1.5 Informácie o zdrojoch poznania a dát
- Buletin od Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie k téme kyberšikanovanie a šikanovanie
 - Vybrané výsledky z výskumu zameraného na používanie internetu, online aktivity a potencionálne riziká z pohľadu žiakov základných a stredných škôl
 - Ako zostaviť intervenčný tím na škole, Prevencia a riešenie šikanovania sprievodca pre školské prostredie
 - Skúsenosti detí s nenávisťou na internete. EU Kids Online, 2021 (anglicky)
 - Skúsenosti mladých ľudí so sexuálnymi správami online. Prevalencia, typy sextingu a emocionálne reakcie v európskych krajinách. EU Kids Online, 2021 (anglicky)
 - Slovenské deti a dospievajúci na internete. EU Kids Online IV na Slovensku, 2020
 - Šikana a kyberšikana na školách. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2018
 - Subjektívne vnímanie bezpečia obyvateľmi SR. Odbor prevencie kriminality MV SR, 2021 – prieskum
 - Výskumné správy – projekty e-bezpečí, Česká republika Priority, odporúčania
- a. Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov a príznaky šikanovania využívaním rôznorodých diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálnopatologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu. Informovať bezodkladne zákonných zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.
 - b. Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u PZ a OZ ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.
 - c. V súčinnosti so zariadeniami poradenstva a prevencie spolupracovať na programoch prevencie šikanovania a organizovať preventívne aktivity v danej oblasti pred detekovaním neželaného javu.

d. Venovať zvýšenú pozornosť budovaniu pozitívnej klímy triedy, školy ako prevenciu šikanovania a iného rizikového správania sa žiakov venovať pozornosť celokolektívnym riešeniam. Webináre s informáciami o šikanovaní a kyberšikanovaní:

- Riešenie krízovej situácie – práca so žiakmi, s triedou
- Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede
- Nenávistné prejavy na internete pre odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov
 - Inovácie – “Zippyho kamaráti”
- Práca so skupinou v online priestore
 - Skupinová dynamika a možnosti jej využívania v online priestore
 - Sociálne vzťahy v triede – čo všetko o nich môžem vedieť? 1. časť | 2. časť
- Rizikové správanie žiakov v škole a čo s ním?
- Rozvíjanie odolnosti ako prevencia šikanovania a radikalizácie mládeže
 - Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií
 - Šikanovanie – prevencia a intervencia z pohľadu školského podporného tímu

Podcasty venované problémovému resp. rizikovému správaniu vrátane šikanovania:

- Problémové správanie žiaka v škole –1. časť | 2. časť
- Rizikové správanie a jeho prevencia
 - Zažilo vaše dieťa kyberšikanu?
- Deti a hoaxy
- Máme na Slovensku detské gangy?
- Krízová intervencia a prevencia na školách a poradenských zariadeniach
- Sociálna klíma na škole a v triede
- Šikana – praktické aktivity
- Čo keď je moje dieťa agresorom?
 - Incident podcast o kybernetickej bezpečnosti a odvrátenej strane technológií okolo nás Manuály opisujú odborné činnosti OZ a cieľovú skupinu, ktorej sa OZ venuje; venujú sa aj téme prevencie rizikového správania, vrátane šikanovania:
 - Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga
 - Manuál začínajúceho školského psychológa
 - Manuál začínajúceho špeciálneho pedagóga
 - Manuál začínajúceho liečebného pedagóga

Príručky, programy s aktivitami, postupmi, ktoré sú zamerané na univerzálnu a selektívnu prevenciu rizikového správania, vrátane šikanovania:

- Cesta k emocionálnej zrelosti – metodická príručka I. | metodická príručka II. | program | manažment triedy
 - Skupinová dynamika v školskej triede
- Manažment triedy
 - Čo robiť keď...
- Nástrahy dnešnej doby v kontexte školskej triedy
 - Násilie v škole
- Užitočné dotazníky – pedagóg | kyberšikanovanie
- CyberSec.sk - informácie o kybernetickej bezpečnosti z pohľadu národnej a medzinárodnej bezpečnostnej politiky
- Program #Cyber4Kids
 - Riešenie šikanovania v školskom prostredí. CPPaP Banská Bystrica, 2020

- Niektoré skúsenosti v riešení kyberšikanovania. Odborný časopis Sociálna prevencia, č. 2/2021
- Informačný materiál pre učiteľov a rodičov (Zapojme všetkých a postavme sa proti šikanovaniu online a offline! úvodný link je po anglicky)
- Kyberšikanovanie, prevenciakriminality.sk
- Viacjazyčný portál o kyberšikane, CYBERHELP.eu
- Portál ovce.sk – náučné videá pre deti a žiakov z oblasti kyberšikany a kybernetickej bezpečnosti.
- Portál beznástrah – sprievodca online svetom (predtým Deti na nete) Organizácie zaoberajúce sa kybernetickou bezpečnosťou pri zvyšovaní povedomia u žiakov o počítačovej kriminalite: Digiq, OZ Preventista, Buď safe online, Hrdinovia Internetu Ďalšia podpora
 - Viac ako ni(c)k - Národná linka na pomoc deťom v ohrození – nonstop bezplatná pomoc pre deti a mladých, ktorí sa ocitli v vážnej situácii
- Odpíšeme Ti – linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí – obeť šikany. Možnosť volať anonymne na bezplatné telefónne číslo 116 111
 - Poradňa IPčko – bezplatná pomoc, internetová linka dôvery pre mladých
- Nedaj sa, hovor o tom! – putovné multimedialne predstavenie rieši priamo na školách pútavým spôsobom problematiku šikanovania, rasizmu, sociálnej nerovnosti či kyberšikany
 - Detstvo bez násilia – národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch
- Služby Národného centra kybernetickej bezpečnosti SK-CERT Prevencia obchodovania s ľuďmi Súvisiace právne predpisy Trestný zákon SR (zákon č. 300/2005 Z. z., 2. hlava, konkrétne § 179) 37 Informácie o zdrojoch poznania a dát
 - Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 –2023 (príklady dobrej praxe na str. 12 – 18).
 - Výskum v oblasti prevencie, CVTI SR – záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie Priority/odporúčania a. Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené zobrazenie, nútené sobáše. b. Realizovať preventívne aktivity s vyškolenými OZ v zariadení poradenstva a prevencie v danej oblasti. c. Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. Metodické materiály a odborná pomoc
- Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality
- Obchodovanie s ľuďmi, MV SR
- Oddelenia prevencie Policajného zboru, kontakty na krajských koordinátorov prevencie
 - Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, 0800 800 818 – odborne vyškolení operátori poskytujú preventívne informácie, ale dokážu aj adekvátne zareagovať, ak by išlo o volanie potenciálnej obeť obchodovania s ľuďmi.
 - Propagačné, osvetové materiály a iné materiály k problematike obchodovania s ľuďmi, vhodné pre žiakov
 - Situácia v oblasti obchodovania s ľuďmi na Slovensku Prevencia sexuálneho zneužívania a vykorisťovania Súvisiace právne predpisy/dokumenty
- Lanzarote Convention – SLOVAK (gov.sk) – Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (tzv. Lanzarotský dohovor)
- Dokumenty – MPSVR SR (gov.sk) – Dohovor o právach dieťaťa (preklady do slovenského jazyka a do jazykov národnostných menšín) spolu s Opčnými protokolmi k danému dohovoru (vrátane zamerania sa na detskú prostitúciu a detskú pornografiu, ako aj na právo detí na ochranu pred telesnými trestami)

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV Informácie o zdrojoch poznania a dát (zdroj):

- Koordinačno-metodického centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie; informácie o zákonoch a strategických rámcoch v oblasti prevencie a eliminácie násilia na ženách Priority a odporúčania a. zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše. b. zabezpečiť informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi veku primeraným spôsobom

Metodické materiály a odborná pomoc

- Situácia detí, svedkov domáceho násilia, výzvy a možnosti intervencie – príručka pre PZ a OZ • Príručka a o syndróme CAN (metodická príručka zameraná na témy ako týranie dieťaťa, sexuálne zneužívanie dieťaťa, zanedbávanie dieťaťa, špecifické formy násilia na deťoch, odborná pomoc dieťaťu, prípadové štúdie)

- Metodický list k problematike sexuálneho násilia a zneužívania detí • Chráňme deti pred násilím – leták

- Nie Si Na Predaj – Každá žena má svoju hodnotu. Slovenská katolícka charita – náučné informačné video k prevencii zneužívania žien

- Kontakty pomoci

- Detstvo bez násilia (gov.sk) – Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch Prevencia radikalizmu a extrémizmu Súvisiace právne predpisy/dokumenty • Trestný zákon SR, 12. hlava, § 421 – § 425)

- Prevencia kriminality|Konceptia boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024 – nadväzuje na Konceptiu boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Analýza údajov z výskumov zameraných na zistenie skúseností, názorov a postojov žiakov základných a stredných škôl na extrémizmus a rasizmus. CVTI, 2020

- Názory žiakov základných a stredných škôl na prejavy extrémizmu a ich pohľad na terorizmus. CVTI, 2019 – výskum,

- Čo je radikalizácia a ako sa jej dá predchádzať. Európsky parlament, 2021 – opatrenia EÚ

- Prevencia kriminality – extrémizmus, MV SR Priority a odporúčania Realizovať prevenciu radikalizmu a extrémizmu vo výchovno-vzdelávacom procese. Metodické a podporné materiály

- Odborné informácie, metodické námety/inšpirácie na témy globalizácia, ľudské práva, radikalizácia, extrémizmus, migračná kríza a výchova k hodnotám národného a svetového kultúrno-historického dedičstva, ŠPÚ

- Riešenia proti radikalizácii mládeže (sprievodca pre pracovníkov v prvej línii)

- Metodické odporúčania pre ZŠ a SŠ v SR k výučbe témy holokaust

- Doplnkové edukačné materiály k výučbe témy holokaust v základných a stredných školách, vypracovaný v spolupráci s Múzeom holokaustu v Seredi, vrátane metodického listu, ŠPÚ

- Odporúčania Pre Výučbu A Vzdelávanie O Holokauste. IHRA, 2019 – metodická pomôcka pre pedagógov (praktické rady a tipy ako správne vyučovať o holokauste) – publikácia

- Prevencia-proti-radikalizácii-v-online-prostredí. MV SR, 2019 – odborná príručka

- Príručka pre učiteľov a učiteľky o predchádzaní násilnému extrémizmu. UNESCO, 2016 39 • Výučba kontroverzných tém prostredníctvom Výchovy k demokratickému občianstvu a ľudských práv (EDC/HRE) – Vzdelávacie balíček pre učiteľov a učiteľky. Rada Európy, 2015, preklad – publikácia obsahuje aj program vzdelávacích činností

• Divadelná inscenácia DOMOV (kde je ten tvoj?) s následnou diskusiou, ktorú pripravilo Divadlo Nová scéna Bratislava. Úlohou inscenácie je demýtizovať pojem utečenec a azyľ a poukázať na neľahké osudy konkrétnych ľudí.

- z úloh koncepcií a stratégií ako sú: Národná protidrogová stratégia na obdobie 2009 - 2012, Národný program prevencie HIV/AIDS v SR na roky 2009 – 2012, Národný program duševného zdravia na roky 2011 – 2013, Smernica č.36/2018, k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach, Dohovor o právach dieťaťa, Listina ľudských práv, ďalej zo Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu, plánu práce školy, Vnútroškolného poriadku školy a výsledkov analýzy prevencie drogových závislostí v minulom školskom roku.

1. Analýza prevencie drogových závislostí v predchádzajúcom školskom roku 2022/2023

Tím prevencie proti drogám si v primárnej prevencii každoročne stanovuje zamedzovať šíreniu drog, sociálno-patologickým javom, prejavom agresie a šikanovania. Aj v minulom školskom roku sa nám priebežne darilo túto úlohu plniť presne cielenými stratégiami a prevenčnými formami napr. posilňovaním zdravého životného štýlu, vôľových vlastností žiakov, zodpovednosti za vlastné konanie v spolupráci s rodičmi a prizvanými spolupracovníkmi, besedami a voľnočasovými akciami.

V tomto smere sme zaznamenali niekoľko pozitív: nebolo nutné riešiť problematiku užívania drog ani vážnejšieho ublíženia na zdraví alebo úrazov, žiaci z problematického a ohrozeného prostredia sa vo väčšej miere zapájali do športovej, kultúrnej a krúžkovej činnosti a tým boli posilnené ich postoje a hodnotné trávenie voľného času, nezaznamenali sme prípad „otvoreného“ šikanovania a pod.

V budúcnosti sa zameriame najmä na prípadnú skrytú šikanu, ktorú budeme odhaľovať v spolupráci s rodičmi a žiakmi – členmi rovesníckych skupín.

2. Hlavné ciele činnosti na školský rok 2023/2024

Prevencia drogových závislostí je jednou z hlavných výchovných priorít školy. Výchovno-vzdelávacie proces zameriame na podporu kvality života, prosociálnu orientáciu jednotlivca, zdravý životný štýl, podporu duševného zdravia a ochranu vlastného zdravia. Prevencia drogových závislostí je súčasťou prierezových tém školského vzdelávacieho programu: - osobnostný a sociálny rozvoj

- ochrana života a zdravia.

Činnosť koordinátora prevencie bude spočívať v monitorovaní, koordinovaní a metodickom usmerňovaní preventívnej protidrogovej výchovy na škole, v spolupráci s vedením školy, výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a vychovávateľkou školského klubu detí. Ťažiskom práce prevenčného tímu je primárna prevencia, pomocou ktorej chceme predchádzať sociálno-patologickým javom, rizikovým faktorom a situáciám. Osobitná pozornosť bude venovaná žiakom zo znevýhodneného sociálneho prostredia. Na zabezpečenie disciplíny v škole budú prijímané také opatrenia, ktoré sú zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa, s výchovou v duchu humanizmu, predchádzania všetkých foriem diskriminácie, intolerancie a rasizmu.

V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa budeme monitorovať správanie sa detí a ich zmeny a zabezpečovať ich aktívnu ochranu. V zmysle Listiny ľudských práv sa zameriame na eliminovanie všetkých foriem diskriminácie a segregácie akejkoľvek skupiny žiakov v škole. Výchova vo voľnom čase bude výraznou preventívnou alternatívou prevencie proti drogám.

V zmysle úloh Národného programu prevencie HIV/AIDS v podmienkach rezortu školstva na roky 2008 - 2011 zameriame našu pozornosť na prevenciu rizikového správania sa v rámci dospievania. K tejto problematike budeme pozývať odborníkov z radov psychológov a lekárov.

V rámci vypracovaných opatrení na zamedzenie šikanovania v škole budeme podporovať a umožňovať rešpektovanie názorov detí a tak predchádzať všetkým formám rasizmu, diskriminácie a intolerancie. Budeme uskutočňovať opatrenia na zamedzenie a eliminovanie prejavov šikanovania v škole, zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov a rodičov, prípady oprávneného podozrenia preventívne riešiť. V tejto problematike bude nápomocný žiacky parlament a patronáty tried starších žiakov nad žiakmi mladšími.

V súlade s rezolúciou Európskej rady č. 5418/2002 o prevencii pred toxikomániou v rámci školských programov posilňovať zdravý životný štýl, a tak prispievať k zlepšeniu zdravia žiakov a k prevencii pred civilizáčnými chorobami.

V zmysle Národného programu duševného zdravia budeme realizovať aktivity a programy na prevenciu civilizáčných ochorení.

Snahou tímu bude spolupracovať pri vytváraní pozitívnej sociálnej klímy prostredníctvom edukačných programov ako prevencie násillia v škole. Prevenciu drogových závislostí budeme realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.

Prevenčná činnosť bude súčasťou vyučovacie i mimovyučovacieho diania v škole.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, ankety, dotazník,
- vhodné využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách a v záujmových útvaroch mimo vyučovania,
- práca s internetom a počítačovými programami, návšteva www stránok s protidrogovou tematikou,
- modelové situácie, hranie rolí,
- organizovanie zábavno-náučných a športových popoludní, súťaže medzi triedami,
- nástenky, plagáty, výstavky,
- akcie organizované školou,
- prosociálna činnosť,
- monitorovanie správania žiakov,
- rozhovory s rodičmi a pod.

Pri všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti žiakov, ich schopnosti a záujmy, ako aj ich rodinné prostredie.

9. V priebehu školského roka organizovať mimovyučovacie aktivity vedúce k užitočnému tráveniu voľného času detí, k tolerancii, spolupráci, asertívnemu správaniu, hodnoteniu seba, vedieť vyjadriť svoj názor, vedieť odmietnuť a pod.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ,
vedúci krúžkov.

10. Zapojiť sa do rôznych projektov zameraných na prevenciu.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ, RŠ, TU.

11. Usporiadať aktivity z príležitosti dní vyhlásených na podporu zdravia, prevenciu pred toxikomániou a posilňovať zdravý životný štýl žiakov. Výchovne využiť Svetový deň výživy, Týždeň zdravia, Svetový deň duševného zdravia, Týždeň boja proti stresu, Svetový deň nefajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň prevencie HIV/AIDS, Európsky týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci atd.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ, TU.

12. Pri príležitosti „Svetového dňa výživy“ a „Svetového dňa mlieka“ vyhlásiť tematické týždne zamerané na podporu:

- zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov,
- zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ, TU.

13. V aktivitách mimo vyučovania využívať v prijateľnej forme prácu s počítačom a internet, hlavne vzdelávacie programy a stránky venované prevencii proti drogám, ochrane zdravia a prírody.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ.

14. Ponúkať žiakom zmysluplné využívanie voľného času, rozvíjať ich športové aktivity s cieľom eliminácie drogovej závislosti, realizovať projekt „Zober loptu, nie drogy“.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor a vyuč. TV.

15. V priebehu školského roka zamerať akcie a nástenky na chodbe školy a v podobnom zmysle zamerať aj akcie tried:

september	- zdravá výživa a pitný režim,
október	- pohyb, šport, zdravie,
november	- lieky nie sú cukríky..,
december, január	- problematika fajčenia,
február, marec	- problematika alkoholizmu,
apríl	- patologické hráčstvo,
máj, jún	- drogová závislosť
priebežne	- prevencia proti šikanovaniu

Termín: v texte.

Zodp.: koordinátor PDZ, TU.

16. V rámci prevencie drogových závislostí využívať doplnkové učebné texty schválené MŠ SR.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ, TU

17. Triednické hodiny a aktivity mimo vyučovania zamerať nasledovne:

I. stupeň:

1. - 2. ročník:

Zamerať sa na formovanie medziľudských vzťahov (v rodine, triede, a pod.), aktivity orientovať na prezentáciu zdravého životného štýlu, správnej výžive, hygiene ako základu zdravia, nácviku postojov (vyjadriť súhlas - nesúhlas), režimu dňa.

3. - 4. ročník:

Poskytnúť vstupné informácie o vplyve fajčenia, alkoholu, drog na zdravie dieťaťa v rozsahu knihy **Nenič svoje múdre telo**. Posilňovať zdravý životný štýl žiakov, zapájať ich do akcií o zdravej výžive. Poučiť ich o šikanovaní a intolerancii. Naučiť ich správne striedať prácu (príprava na vyučovanie) a oddych – režim dňa.

II. stupeň:

5. ročník:

Ukončiť prácu s publikáciou **Nenič svoje múdre telo** s prepojením na I. stupeň, využívať učebný text **Ako poznám sám seba**. Navrhované témy:

- Režim dňa, zásady správneho učenia sa v súvislosti s prechodom na II. stupeň, psychohygiena.
- Závislosť na fajčení.
- Ako čeliť šikanovaniu.

6. ročník:

Aktivity zamerať na formovanie postojov k zdraviu. Navrhované témy:

- Správna životospráva. Aj sladkosti môžu byť závislosťou.
- Alkohol a iné drogy.
- Vedieť povedať "nie" - opatrnosť v styku s neznámymi osobami, bezpečnosť na internete. Asertívne správanie.

7. ročník:

Aktivity zamerať na formovanie medziľudských vzťahov: kamarátstvo, priateľstvo, láska a ochrana zdravia. Navrhované témy:

- Moje sny a túžby. Pozitívne vzory.
- Medziľudské vzťahy, tolerancia, opatrnosť pri styku s neznámymi osobami, bezpečnosť na internete.
- Závislosť na fajčení a alkohole.

8. ročník:

Aktívne pôsobenie rovesníckych skupín smerom k mladším žiakom, zapájanie aktivistov do prípravy a organizovania aktivít na škole zameraných na zdravý životný štýl, formovanie postojov a rebríčka životných hodnôt. Odporúčané témy:

- Ľudské telo, cigareta a alkohol.
- Patologické hráčstvo.
- Problematika šikanovania - obeť a agresor.
- Dospievanie.
- Bezpečnosť na internete

9. ročník:

Aktivity zamerané na formovanie zodpovednosti za svoje zdravie a svoje konanie. aktívny vplyv rovesníkov v období dospievania. Odporúčané témy:

- Civilizačné choroby. HIV.
- Drogy, drogová závislosť.
- Ako sa vyrovnat' s neúspechom.
- Trestné činy a priestupky mladistvých.
- Šikanovanie - obeť, agresor.
- Cesta k emocionálnej zrelosti
- Bezpečnosť na internete

Termín: počas šk. roka.

Zodp.: koordinátor PDZ, TU, VP

Realizovať preventívne programy:

Cesta k emocionálnej zrelosti

- v 7. ročníku

Škola podporujúca zdravie

- vo všetkých ročníkoch

Využiť publikácie a učebnice:

Raynerová:

Nenič svoje múdre telo.

Alexová, Wopel:

Nechaj ma, chcem sa učiť sám.

Učebnice:

Ako poznám sám seba.

Kým nie je príliš neskoro.

Metodické príručky:

Cesta k emocionálnej zrelosti.

Termín: priebežne.

Zodp.: koord. PDZ, TU.

18. Využiť všetky dostupné prostriedky na odhaľovanie a zamedzenie šikanovania na škole, v prípade potreby spolupracovať s centrami výchovnej a psychologickéj prevencie.

Termín: priebežne.

Zodp.: koord. PDZ, RŠ, VP.

19. Pracovať s aktivistami zdravého životného štýlu z radov žiakov vyškolenými CPPP a v spolupráci s nimi organizovať akcie pre žiakov školy.

Termín: priebežne.

Zodp.: koordinátor PDZ

20. Priebežne sledovať www stránky a na zasadnutiach pedagogickej rady a metodických orgánov o problematike prevencie proti drogám.

www.previnciasikanovania.sk

www.drogynie.sk

www.statpedu.sk

www.poradnakk.sk

www.cervenestuzky.sk

www.unicef.sk

Termín: priebežne.

www.zachranari.sk

www.bezpecnaskola.sk

Zodp.: koordinátor. PDZ

IV. Očakávané výsledky:

Koordinátor prevencie a prevenčný tím očakávajú, že pomocou navrhovaných aktivít zvýšia pocit bezpečnosti u žiakov a rodičov, zabezpečia aktívnu ochranu každého žiaka pred psychickým a fyzickým týraním, šikanovaním a ohrozovaním mravného vývinu. Napomôžu osvojiť si u detí zdravý životný štýl, pomôžu prehĺbiť právne vedomie detí a uvádzať ho do praxe, pomôžu odstraňovať sociálno-patologické javy na škole ako problémové a agresívne správanie a psychické týranie. Naučia žiakov asertívnemu správaniu, hodnoteniu seba a iných a slobodne vyjadriť svoj názor. Našou snahou je ochrániť prostredie školy od fajčenia a požívania a prechovávaní drog a predovšetkým chrániť zdravie detí. Naučiť ich zodpovednosti o vlastné zdravie.

Od rodičov očakávame užšiu spoluprácu so školou v oblasti prevencie drogových závislostí, ich aktívny záujem o problematiku prevencie, spoluprácu a pomoc pri odhaľovaní sociálno-patologických javov. S ich pomocou chceme nežiaduce formy správania čo najviac obmedziť aj v mimoškolskom prostredí. Očakávame, že rodičia nebudú zakrývať zistené skutočnosti, v záujme svojho dieťaťa nebudú k problematike ľahostajní a budú prístupní radám odborníkov.

Smerom k žiakom a rodičom plánujeme pôsobiť aj prostredníctvom vyškolených odborníkov centier výchovnej a psychologickkej prevencie, čo by malo zdôrazniť dôležitosť prevencie drogových závislostí.

Plán koordinátora prevencie drogových závislostí je variabilný a v prípade potreby bude upravený alebo doplnený.

Vypracovala: Mgr. Martina Labajová– koordinátor PDZ

Schválil: Mgr. Milan Kuchta RŠ

V Lazoch pod Makytou 26. 8. 2023

Postup v prípade zistenia násilia, šikanovania alebo agresívneho správania voči komukoľvek.

V prípade, že v priestoroch budovy počas školského vyučovania a na školských akciách sa zistí prípad násilia, agresie alebo šikanovania, je každý pedagogický i nepedagogický zamestnanec povinný postupovať nasledovne:

1. Zamestnanec, ktorý zistí násilie, agresiu alebo šikanovanie informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť (predtým si zistí meno a priezvisko žiakov a triedu, ktorú navštevujú), výchovného poradcu a člena vedenia školy.
2. Triedni učitelia si na vyšetrenie prizvú daných žiakov (individuálne, nikdy nie obeť a agresora spoločne!), zamestnanca školy, ktorý skutočnosť ohlásil a výchovného poradcu (pri zachovaní dôvernosti).

O danom vyšetrení spíšu triedni učitelia zápis (viď. Šablóna: Správa o udalosti „Šikanovanie, násilie alebo agresia“), pričom tento odovzdajú v jednom vyhotovení:

- a) zákonnému zástupcovi obeť a agresora
- b) výchovnému poradcovi
- c) koordinátorovi prevencie
- d) jeden exemplár vložia do osobného spisu žiaka

V zápise popíšu skutočnosť, vyjadrenie agresora a obeť a navrhnu opatrenia na riešenie.

3. Triedni učitelia agresora a obeť v spolupráci s výchovným poradcom, koordinátorom prevencie násilia a šikanovania si pozvú na pohovor rodičov, resp. Zákonných zástupcov týchto žiakov (nie v jednom termíne, oddelene!). Aj o tomto stretnutí spíšu zápis (pri zachovaní dôvernosti). K pohovoru prizvú aj člena vedenia školy.
4. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov resp. zákonných zástupcov týchto žiakov riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe v súlade so školským poriadkom školy, pracovným poriadkom školy, resp. Zákonom č. 300/2005 Z.z. – Trestný zákon¹ a Zákonom č. 372/ 1990 Z.z. – Zákon SR o priestupkoch.²
5. Nakoľko násilie, agresia a šikanovanie sú závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.
6. V prípade, že negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, výchovného poradcu, koordinátora prevencie násilia a šikanovania, v ich neprítomnosti člena vedenia školy.

¹ Zákon č. 300/2005 Z.z. – Trestný zákon: k trestným činom patria: a) ohováranie, b) nebezpečné vyhrážanie, c) ublíženie na zdraví, d) obmedzovanie osobnej slobody, e) nátlak, f) vydieranie, g) lúpež, h) hrubý nátlak, i) krádež, j) poškodzovanie cudzej veci, j) neoprávnené užívanie cudzej veci

² Zákon č. 372/ 1990 Z.z. – Zákon SR o priestupkoch: a) priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, b) priestupky proti majetku.

Základná škola s materskou školou Lazy pod Makytou
Riaditeľ Základnej školy s materskou školou v Lazoch pod Makytou

v y d á v a

v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, ktorá upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona,

smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach

Čl.1 Úvodné ustanovenia

(1) Šikanovanie sa v súčasnom období stáva vážnym problémom, ktorý sa prejavuje v školách a ktorému je potrebné venovať neustálu pozornosť, a to z hľadiska preventívneho ako aj sankčného pôsobenia.

(2) Cieľom tejto vnútornej smernice je vzhľadom na závažnosť šikanovania poskytnúť základné informácie pedagogickým zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovno- vzdelávacom procese o formách jeho prejavov, návrhoch na riešenie, spôsoboch ich preventívneho pôsobenia a o potrebe spolupráce s rodičmi žiakov a príslušnými inštitúciami.

ČI 2 Charakteristika šikanovania

(1) **Šikanovaním** rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastráňovanie. Ide o cieleňé a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa Z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

(2) Podstatnými **znakmi šikanovania** sú a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému, b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov, c) opakované útoky, d) nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

(3) V prípade **agresorov** často ide o jedincov:

- nadpriemerne telesne zdatných, silných, obratných (hlavne pri fyzických útokoch),
- s veľmi dobrou inteligenciou, ktorá umožňuje vymýšľať rafinované formy agresie, čím môže nahrádzať nedostatok fyzickej síly,
- sebaistých, neúzkostných, často však poškodených nevhodnou výchovou,
- typická je túžba dominovať, ovládať druhých, bezohľadne sa presadzovať,
- ľahko sa urazia, sú vzťahovační,
- ubližovať druhým je pre neho radosť,
- určitú úlohu tu majú temperamentné predpoklady (výbušnosť, impulzivita) vždy 1 však posilňované rodinnou výchovou (nedostatok záujmu, citový chlad, ponížovanie, fyzické násilie, agresívne správanie rodičov) • ktorí sa chcú týmto spôsobom zaradiť do partie.

(4) Obeťou šikanovania sa môže stať každý. Šikanovanie hrozí deťom, ktoré prídu ako nové do zohraného kolektívu. Tieto deti sa stanú predmetom nepriateľstva pre svoju nejakú prednosť. Môžu to byť deti premýšľavé, príliš zrelé a ušľachtilé, infantilné pre svoju jemnosť.

Najčastejšie sa stávajú terčom šikanovania deti vtedy:

- ak sa od skupiny odlišujú pre nejakú zvláštnosť (dobrý žiak, alebo handicap),
- ak má v škole málo kamarátov,
- ťažšie nadväzuje kontakty,
- na ostatných pôsobí dojmom citovo labilného,
- dieťa zo sociálne slabšej vrstvy (menej atraktívne oblečené, hygienická zanedbanosť),
- provokujú agresiu vlastným správaním. Obet' máva nízke sebavedomie, má sklon pociťovať zanedbanie bez dostatočného dôvodu, považuje sa za hlúpu a nezaujímavú, submisívne sa podriaďuje. Ťažko sa presadzuje medzi vrstovníkmi.

(5) Rozpoznanie **obete šikanovania**:

- dieťa je cez prestávky Často samé, ostatné deti o neho nejavia záujem,
- pri skupinových športoch je dieťa volené do družstva často posledné,
- cez prestávky vyhľadáva blízkosť učiteľov,
- pôsobí smutne až depresívne, máva blízko k plaču,
- zhoršujú sa jeho školský prospech, niekedy náhle,
- jeho veci sú poškodené alebo zničené,
- má odreniny, modriny, škrabance, ktoré nevie vysvetliť, často ho pred odchodom do školy pobolieva hlava, brucho.

(6) **Šikanovanie** sa môže prejavovať v priamej a nepriamej podobe. Priame znaky šikanovania môžu byť napr.:

"Posmešné poznámky na adresu žiaka, pokorujúce alebo urážlivé prezývky, nadávky, ponižovanie, posmech, hrubé žarty na jeho účet. Rozhodujúcim kritériom je, do akej miery je daný žiak konkrétnou prezývkou alebo "žartom" zraniteľný,

- Kritika žiaka, výčitky na jeho adresu, najmä prednesené nepriateľským až nenávisťným, alebo pohrdavým tónom,
- Nátlak na žiaka, aby dával vecné alebo peňažné dary šikanujúcemu, alebo za neho platil,
- Príkazy, ktoré žiak dostáva od iných spolužiakov, najmä prednesené panovačným tónom, a skutočnosť, že sa im podriaďuje,
- Nátlak na žiaka k vykonávaniu nemorálnych až trestných činov či k spoluúčasti na nich,
- Strkanie, štvchanie, údery, kopance, ktoré prípadne nie sú zvlášť silné, ale je nápadné, že je obeť neopláca,
- šarvátky, v ktorých jeden z účastníkov je zreteľne slabší a snaží sa uniknúť.

Nepriame (varovné) znaky šikanovania môžu byť napr.:

- žiak je počas prestávok často osamotený, ostatní o neho nejavia záujem, nemá kamarátov, ignorovanie obete,
- pri tímových športoch býva jedinec volený do mužstva medzi poslednými,
- počas prestávok vyhľadáva blízkosť učiteľov,
- ak má žiak prehovoriť pred triedou, je neistý, ustrašený,
- pôsobí smutne, nešťastne, stiesnene, má blízko k plaču, stáva sa uzavretým,
- jeho školský prospech sa niekedy náhle a nevysvetliteľne zhoršuje,
- jeho veci sú poškodené alebo znečistené, prípadne rozhádzané,
- zašpinený alebo poškodený odev, stále mu chýbajú nejaké jeho veci,
- odmieta vysvetliť poškodenie a stratu vecí alebo používa nepravdepodobné výhovorky,
- mení svoju pravidelnú cestu do školy a zo školy,
- začína vyhľadávať dôvody pre absenciu v škole,
- odreniny, modriny, škrabance alebo rezné rany, ktoré nedokáže uspokojivo vysvetliť.

(7) Šikanovanie sa môže uskutočňovať aj medzi žiakmi v triede, či výchovnej skupine a odohráva sa najmä v čase prestávok, cestou do školy a zo školy alebo v čase mimo vyučovania.

(8) Škola zodpovedá za žiakov v čase vyučovania a školských akcií. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal. (§ 422 Občianskeho zákonníka). Šikanovanie nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované a pedagóg musí bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc.

(9) Z hľadiska priestupkového zákona¹) (Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) môže šikanovanie žiakov napĺňať skutkovú podstatu priestupkov. Môže ísť predovšetkým o priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a priestupky proti majetku.

(10) Zodpovedným za priestupky je ten, kto v čase jeho spáchania dovŕšil štrnásť rok svojho veku. Ak spácha priestupok osoba, ktorá v čase jeho spáchania dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, zaraďuje sa do kategórie „mladistvých“.

(11) Z hľadiska trestného zákona²) (Zákon č. 300/2005 Zb. Trestný zákon) môže šikanovanie žiakov napĺňať i skutkovú podstatu trestných činov. Trestný zákon definuje trestný čin ako prečin a zločin. Môže ísť najmä o trestný čin ohovárania, nebezpečného vyhrážania, ublíženia na zdraví, obmedzovania osobnej slobody, nátlaku, vydierania, lúpeže, hrubého nátlaku, krádeže alebo poškodzovania cudzej veci, neoprávneného užívania cudzej veci.

(12) Páchatelom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchatelstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.

(13) Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil štrnásť rok svojho veku. Osoby, ktoré v čase spáchania trestného činu dovŕšili štrnásť rok a neprekročili osemnásť rok svojho veku sa podľa trestného zákona zaraďujú do kategórie „mladistvých“.

(14) Učiteľ, ktorému bude známy prípad šikanovania a neprijme v tomto smere žiadne opatrenie, sa vystavuje riziku trestného postihu. Takýmto konaním môže pedagogický zamestnanec napĺňať i skutkovú podstatu trestného činu neprekazenia trestného činu, neoznámenia trestného činu alebo ublíženia na zdraví a to tak, že inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví tým, že poruší dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo uloženú mu podľa zákona.

ČI. 3 Šikanovanie ako fenomén trestnej činnosti

Pri riešení problému šikanovania v školách sa môžeme často stretnúť s tým, že vinníci aj obeť si málokedy uvedomujú, že v prípadoch šikanovania ide veľmi často o trestné činy a sankcie sa riadia trestným právom. Predkladáme vám preto stručný prehľad v súčasnosti platnej legislatívy v Slovenskej republike, týkajúcej sa trestnej činnosti v prípade šikanovania.

Vymedzenie základných pojmov

(1) **Trestné právo** sa rozdeľuje na trestné právo hmotné a trestné právo procesné. Trestné právo hmotné vymedzuje, čo je trestný čin, aké sú podmienky trestnej zodpovednosti, druhy nápravných opatrení, ako aj skutkové podstaty konkrétnych trestných činov. Trestné právo procesné potom upravuje postup pri vyšetrovaní a stíhaní trestných činov.

(2) **Trestný čin** sa definuje ako "pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone". Pod znakmi trestného činu sa rozumie skutková podstata činu vymedzená v jednotlivých paragrafoch Trestného zákona. Páchatelom trestného činu je ten "kto trestný čin spáchal sám" (§ 9

ods.1). Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá sa každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama (spolupáchatelia) (§9 ods. 2)

(3) Podľa § 10 odst.1 Trestného zákona účastníkom trestného činu je ten, kto úmyselne:

a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného Činu (organizátor),

b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca) c) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu (pomocník) .

(4) **Šikanovania** sa bezprostredne dotýka § 235 a 237 Trestného zákona v jeho ôsmej hlave, v ktorej sú uvedené skutkové podstaty trestných činov proti slobode a ľudskej dôstojnosti.

Vydieranie vymedzuje § 235 ako trestný čin, ktorého sa dopúšťa ten, "kto iného násilím, hrozbou násilia, alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel." Páchateľ tohto trestného činu sa potresce odňatím slobody až na tri roky (§ 235 odst.1). Odňatím slobody na dva až osem rokov alebo peňažným trestom sa páchateľ potresce, ak spáchal tento Čin ako člen organizovanej skupiny, ak ho spáchal so zbraňou, alebo ak ním spôsobil ťažkú ujmu na zdraví alebo značnú škodu (§ 235 odst. 2). Páchateľ sa potresce odňatím slobody na päť až dvanásť rokov, ak týmto trestným činom spôsobil smrť alebo veľkú škodu (§ 235 odst.3).

Útlak sa v § 237 označuje ako trestný čin, ktorého sa dopúšťa ten, "kto iného núti, zneužívajúc jeho tieseň alebo závislosť, aby niečo konal, opomenul alebo trpel", za čo býva potrestaný odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

(5) Pri výskyte a posudzovaní konkrétnych spôsobov šikanovania v škole môže byť podozrenie na páchanie trestného Činu a je nutné kontaktovať políciu:

- pri šikanovaní sa môžeme stretnúť "len" s vyhrázaním. Pokiaľ tým vzbudí agresor u iného dôvodnú obavu a dôsledkom je neblahý psychický účinok na obeť, ide tiež o trestný čin. Aj keď sa to dospelému môže zdať banálne, dieťa tým psychicky trpí a možné sú aj trvalé následky,
- násilné odobratie vecí (peniaze, hračky, oblečenie a pod.) aj malej finančnej hodnoty môže byť kvalifikované ako trestný čin lúpeže. Rozhodujúci je totiž samotný fakt, že bolo použité násilie a nie výška hmotnej straty,
- pokiaľ sa šikanovanie prejaví na zdravotnom stave poškodeného, môže ísť o trestný čin ublíženia na zdraví. V tom prípade je nutné ošetrovanie lekára a jeho odborné vyjadrenie,
 - ak je šikanovanie založené na úmyselnom poškodení vecí obeť, môže ísť o trestný čin poškodzovania cudzej veci,
 - rodičia sa pri zanedbávaní výchovy (túlanie, ponocovanie, asociálne správanie) dopúšťajú trestného činu ohrozovania mravnej výchovy, ak svojmu dieťaťu umožňujú viesť záhaľčivý alebo nemravný život a je možné ich pri dokázaní činu odsúdiť,
 - pokiaľ k šikanovaniu dochádza v priebehu vyučovania, nesie plnú zodpovednosť za vzniknutú ujmu školské zariadenie a jeho zriaďovateľ. Rodič preto môže požadovať náhradu škody na veciach, aj na zdraví.

Je dôležité si uvedomiť, že keď sú páchateľmi deti mladšie ako 14 rokov, nie sú trestne zodpovedné. To však neznamená, že nemôžu byť postihnuté iným spôsobom, pokiaľ bežné výchovné postupy nemajú účinnosť. V takých prípadoch je nutné obrátiť sa na sociálneho kurátora mládeže odboru sociálnych vecí príslušného mestského alebo okresného úradu. Kurátor je oprávnený vo vážnych a odôvodnených prípadoch na základe šetrenia vydať predbežné opatrenie na umiestnenie dieťaťa do príslušného ústavu. Toto opatrenie platí až do vydania riadneho rozsudku súdu. Z praxe vieme, že realizovať tieto opatrenia je ťažké.

Čl. 4 Prevencia šikanovania

(1) Základným preventívnym opatrením Školy je osvojiť si základný princíp „Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách !“

(2) Je dôležité, aby sa s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania ako antisociálneho správania jednotlivcov i skupín oboznámili všetci žiaci, zamestnanci školy a rodičia. Pre žiakov, pedagogických zamestnancov i rodičov je potrebné vedieť, že tieto formy správania nie sú neškodným humorom a zábavou, mali by sa oboznámiť predovšetkým s negatívnymi dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obeť, ako i pre agresorov. Za zvlášť nebezpečné je potrebné považovať tendenciu podceňovať počiatkové prejavy šikanovania.

(3) Dôležité aktivity školy sa nedajú spájať len s vyučovacími predmetmi, ale sa týkajú všetkých činností a situácií v škole, v ktorých sa žiak učí prijímať všeobecné hodnoty spoločnosti, identifikovať sa s nimi a konať v ich duchu v každodennom živote.

(4) Zabezpečiť podľa ponuky vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä pre triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov. Organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou.

(5) V rámci účinnej prevencie šikanovania je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie dôležité najmä:

- a) Vytvoriť pozitívnu klímu v škole, v triede. Pýtať sa detí, žiakov, trpezlivo a s rešpektom ich počúvať, diskutovať s nimi,
- b) navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení),
- c) vo vnútornom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- d) zaistiť v súlade s pracovným poriadkom dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, počas vyučovania až do odchodu žiakov zo školy, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- e) oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrowanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, informovať pedagogických zamestnancov, žiakov, aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní,
- f) v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov.

Č1.5 Metódy riešenia šikanovania

(1) Odhalenie šikanovania býva niekedy veľmi ťažké i pre skúseného pedagóga. Najzávažnejšiu negatívnu úlohu pri jeho zisťovaní hrá strach (alebo snaha o utajenie) u obetí, ale aj agresorov a ďalších možných účastníkov. Chrániť zdroj informácií, neprezradiť ho, ak si to sám nepraje a nechce pristúpiť na otvorenú konfrontáciu. Celý prípad riešiť kľudne, na pokojnom mieste, s dostatkom času. Pri riešení prípadu čo najmenej prezradíme o tom, čo už vieme a o tom, čo nemôžeme dokázať.

(2) Pre vyšetrowanie šikanovania sa odporúča nasledovná stratégia:

- a) zaistenie ochrany obetiam,
- b) rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi, s každým zvlášť,
- c) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami (nikdy nekonfrontovať obeť a agresorov),
- d) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov obeť aj agresora,
- e) využitie anonymnej dotazníkovej metódy.

(3) Pri výskyte skupinového násillia voči obeť sa odporúča nasledovný postup:

- a) okamžitá pomoc obeť,

- b) dohoda riaditeľa školy s pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetrovania,
- c) vlastné vyšetrovanie,
- d) zabránenie novej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e) pokračujúca pomoc a podpora obeť,
- f) nahlásenie prípadu polícii,
- g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,

Rozhovor s obeťou

- necháme dieťa samostatne hovoriť, citlivo ho povzbudzujeme, aby hovorilo čo najviac
- po spontánnej výpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti
- otázky: "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?"
- obeť uistíme o svojej ochrane
- môžeme dieťa požiadať, aby celý incident napísalo
- ak je viditeľné zranenie, upovedomíme lekára, prípadne políciu
- upovedomíme rodičov
- na otvorenú konfrontáciu dieťa neprehovárime, iba mu to navrhujeme, ak nesúhlasí, znovu ho ubezpečíme o ochrane
- pozor na falošné obvinenia

Rozhovor s agresorom

- skôr ako začneme naostro vyšetrovať, zvažíme, aká je možnosť agresora usvedčiť
- ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv obeť, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre ochranu obeť
- otvorene povieme o obvinení a sleduje reakcie (chránime obeť i svedkov)
- jednáme kľudne, neodávajme sa prípadnému hnevu
- necháme samostatne hovoriť agresora, prípadne mu dáme celú situáciu napísať
- kladieme mu jasné a presné otázky
- kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme
- aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu)
- informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe

Rozhovor so svedkami

- individuálne rozhovory
- kladieme konkrétne otázky (kto, kedy, ako)
- v prípade, že sa nám nedarí, použijeme takú otázku z ktorej sa už predpokladá, že dieťa určitú vec videlo "Kde si bol keď ..." namiesto "Ublížil X žiak žiakovi Y"
- dobré sú otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie - neviem
- musíme čeliť výhovorkám Rozhovor s rodičmi obeť
- informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania " ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa"
- snažíme sa dohodnúť na spolupráci

Rozhovor s rodičmi agresora

- rodičov pozveme na rozhovor
- oboznámime ich o priebehu vyšetrovania, o podstate činu i o celkovom správaní sa dieťaťa v škole
- u týchto rodičov, ktorí nemajú záujem spolupracovať, a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme. Oboznámime ich o možných sankciách a o ďalšom postupe,
- zápis z jednania im dáme podpísať Oboznámenie triedy

- oznámime spolužiakom, či a ako budú vinníci potrestaní,
- vo vážnejších prípadoch by mal toto jednanie viesť riaditeľ školy,
- v prípade obáv o bezpečnosť obeť od tohto kroku upustíme .

ČI. 6 Opatrenia na riešenie situácie

(1) Z opatrení pre obeť možno použiť:

- a) odporúčanie rodičom obeť vyhľadať individuálnu odbornú psychologickú pomoc,
- b) zorganizovanie skupinového intervenčného programu riaditeľom školy v spolupráci s psychológom,
- c) informovanie a poradenstvo pre rodičov obeť.

(2) Z bežných opatrení pre agresorov možno použiť:

- a) odporúčenie rodičom agresorov vyhľadať odbornú starostlivosť,
- b) zníženie známky zo správania,
- c) preloženie žiaka do inej triedy,
- d) výchovné opatrenia - napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy.

(3) V mimoriadnych prípadoch sa môžu použiť ďalšie opatrenia ,

- a) odporúčanie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do miestne príslušného DC, prípadne do liečebno-výchovného sanatória,
- b) oznámenie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny-sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov,
- c) oznámenie príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo Čin inak trestný (u maloletých).

ČI. 7 Výchovné opatrenia

(1) Je veľmi dôležité premyslieť, akým spôsobom budeme udeľovať odmeny a tresty. Výchovný účinok môže mať trest aj odmena pre ostatných (nie toho koho sa priamo dotýka) len vtedy, keď sú o ňom adresne informovaní ako o dôsledku skutočného správania. Znamená to pre ostatných aj potvrdenie toho, že to čo sme vyhlásili myslíme vážne a sami dodržiavame a že ponosú reálne dôsledky za svoje správanie. Tu je potrebné opatrne zvažovať, aký účinok bude mať určitá forma zverejnenia.

- Môžeme totiž vyvolať pocit falošného hrdinstva pri vyhlásení a osobnom pranierovaní vinníka na verejnom zhromaždení školy.
- Vyvolanie nenávisť voči obeť predhodenej davu bez možnosti brániť sa tiež nie je žiaduce.
 - Anonymné a neosobné vyhlásenie cez rozhlas zasa nevyvolá silné emocionálne zážitky, ktoré pomáhajú tvoriť pocit vlastnej zodpovednosti za svoje činy.

(2) **Predovšetkým predvoláme rodičov** urobíme pohovor so žiakom v prítomnosti rodičov, triedneho učiteľa, výchovného poradcu a riaditeľa. Odlíšime, či sa jedná o prvý prípad - alebo nie.

(3) Aj pri prvom prípade však posúdime závažnosť (intenzita prípadu) a podľa toho volíme výchovné opatrenia, ak sa jedná o opakovaný prípad, posúdime tiež závažnosť, resp. formu šikanovania.

(4) V prípade tvrdých (silných) foriem nasleduje okamžité zníženie známky zo správania. V prípade, že má takéto šikanovanie znaky trestného činu, oznámime vec polícii.

(5) V prípadoch ako sú napr. posmievanie sa, hanlivé prezývanie, urážky, urážanie národnosti, rodičov a pod. postupujeme v súlade s MP na hodnotenie správania žiakov a zachovávame postupnosť v udeľovaní výchovných opatrení predchádzajúcich zníženej známke zo správania.

(6) Cieľom preventívnych opatrení samozrejme je, aby sme k týmto sankčným opatreniam museli siahť čo najmenej.

Mgr. Milan Kuchta, riaditeľ ZŠ s MŠ v Lazoch pod Makytou

Plán výchovy k ľudským právam a právam dieťaťa pre školský rok 2023/ 2024

Spracovala : Mgr. Martina Labajová, koordinátor EPPD

august 2023

I. Členovia tímu:

Mgr. M. Kuchta

riaditeľ školy

Mgr. M. Labajová

koordinátor EPPD

Mgr. M. Kuchta

výchovný poradca

II. Úvod:

Mnohé zásadné dokumenty, ktoré sa zaoberajú ochranou ľudských práv napr.: Všeobecná deklarácia ľudských práv (článok 26) a Dohovor o právach dieťaťa (článok 28), poukazujú na nevyhnutnosť koncepčného prístupu k ľudským právam (ďalej len LP) v členských krajinách OSN. Koncepcia výchovy k LP je celospoločenskou záležitosťou, tak ako to vyplýva z dokumentov vydaných OSN v súvislosti s Deklaráciou výchovy k ľudským právam. Výchovu k LP v škole usmerňujeme tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v spoločnosti.

Definícia pojmu výchovy a vzdelávania k LP bola po prvýkrát zverejnená v správe generálneho tajomníka OSN na 52. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v roku 1997, ... výchovu a vzdelávanie k ľudským právam definujeme ako proces výchovy, pokus o rozšírenie informovanosti, zameraný na vytváranie všeobecnej kultúry, spomínajúcej ľudské práva prostredníctvom vštepovania vedomostí a zručností, ako aj formovania postojov, ktoré sa zameriavajú na:

- zvýšenie rešpektovania LP a základných slobôd,
 - úplný rozvoj osobnosti a ponímanie ľudskej dôstojnosti,
 - propagáciu porozumenia tolerancie, rovnosti šancí a priateľstva medzi národmi, ako aj rasovými, národnostnými, etnickými, náboženskými a jazykovými skupinami,
 - sprostredkovanie možností efektívne sa zúčastňovať na verejnom živote pre každého človeka.
- Výchova a vzdelávanie k problematike LP sa považuje za základné právo a jednotlivé vlády členských štátov OSN spracovali národné plány, ktorých obsahom je:
- ochrana a rešpektovanie LP pre každého občana krajiny,
 - hlásanie myšlienky nezávislosti, neoddeliteľnosti a všeobecnej platnosti LP,
 - výchova a vzdelávanie k LP ako nástroj na dosiahnutie demokracie, udržateľného rastu, právnej spoločnosti, vonkajších životných podmienok a mieru, podporovanie znalosti a zručnosti k využívaniu nástrojov a mechanizmov ochrany LP,
 - podporovanie tvorby pedagogických dokumentov, týkajúcich sa problematiky LP,
 - preskúmanie a skoncipovanie učebných materiálov, určených na výchovu a vzdelávanie k LP,
 - podporovanie tvorby analýz o trvalých, ako aj aktuálnych problémoch, týkajúcich sa problematiky LP, ktoré vyústia do ich riešenia v zhode so štandardom LP.

V posledných rokoch sa kladie dôraz na vytvorenie priestoru vo výchovnovzdelávacom procese nielen pre aplikáciu ľudsko-právnych dokumentov, ale najmä pre praktické uplatňovanie LP v škole a ich podporu.

V roku 2005 MŠ SR na zabezpečenie týchto aktivít vydalo Národný plán výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014. Výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany LP sa nevyučuje ako učebný predmet, je to skôr istý druh pochopenia vecí a javov okolo seba cez spoznanie vlastných práv a uvedomenie si s tým spätých povinností. Mohli by sa stať súčasťou každého predmetu a postupne súčasťou atmosféry školy, spoločnosti, štátu. Súčasným výchovnovzdelávacím

trendom je tzv. multikultúrna výchova. Narastajúca kultúrna rôznorodosť Slovenska zvyšuje význam multikultúrnej výchovy na školách. Jej ambíciou je poukázať na skutočnosť, že každá kultúra je jedinečným a neopakovateľným systémom, tak ako je jedinečný a neopakovateľný každý jedinec žijúci na tejto planéte a, že nemôže byť v žiadnom prípade reč o podriadenosti alebo nadriadenosti. Analýza problematiky ľudských práv by mala byť zakomponovaná najmä do týchto vyučovacích predmetov: občianska náuka, občianska výchova, dejepis, náboženská výchova a ďal. (napr. aj slovenský jazyk a literatúra, geografia, biológia, výtvarná výchova).

III. Hlavné úlohy a ciele:

Cieľom výchovy k ĽP je osvojiť si vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré sú dôležité pre posilňovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, v súlade s hodnotami, ako sú ĽP, rovnosť, pluralita a spravodlivosť. Vo výchovnovzdelávacom procese v oblasti ochrany ĽP nebude cieľom len objasnenie pojmov ako právo, morálka, generácie ĽP, diskriminácia, rasizmus, xenofóbia, šovinizmus, intolerancia atď., ale hlavne hľadanie príčin prejavov diskriminácie a intolerance nielen vo svete, ale aj v podmienkach Slovenska. Pomôcť pochopiť a zvládnuť úlohu aktívneho občana a hľadať odpovede na otázku – ako je možné, že sa napriek snaženiu neustále v spoločnosti ako hrozba objavujú tieto prejavy, a samozrejme úsilie nachádzať riešenie problémov, ktoré tieto prejavy prinášajú. Na to však je potrebná istá úroveň vedomostí napr. z histórie, o medzinárodných dokumentoch a ľudsko-právnych organizáciách, o rôznych kategóriách práv a o právnych nástrojoch. Výchova k ĽP v škole kladie dôraz na analýzu a interpretáciu dokumentov definujúcich ochranu ĽP a slobôd.

V súvislosti s touto problematikou by bolo vhodné diskutovať o každodenných prejavoch porušovania ĽP ako sú terorizmus, diskriminácia, intolerancia, xenofóbia. O problematike nacionalizmu, globalizácie vs. individualizácie, centralizmu vs. separatizmu, o právach imigrantoch, čerpajúc informácie z dennej tlače a podporovať v žiakoch schopnosť formulovať vlastné stanovisko k týmto problémom.

Vzhľadom na ciele výchovy k ĽP je potrebné sústrediť sa na jednotlivých stupňoch vzdelávania na osvojenie všeobecných poznatkov a vedomostí veku primeranou formou od intuitívneho a zážitkového osvojenia až po kognitívne poznatky – vedomosti a naopak, od pochopenia pojmov – poznatkov, po zručnosti a ich aplikácie do každodenného života.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, zážitkové metódy,
- vhodné využitie tematiky ĽP vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách,
- práca s internetom,
- nástenky a výstavy,
- akcie organizované školou,
- aktivity zamerané na prosociálne správanie,
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv.

Ciele výchovy k ĽP sa budú realizovať priebežne podľa mesačných plánov formou triednych i školských podujatí. Plán práce je otvorený a bude reagovať na aktuálne potreby a podnety zo strany ŤP, žiakov, rodičov i vyučujúcich.

Zodpovední učitelia (najmä triedni učitelia) budú monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať výchovu pre ĽP na škole a spolupracovať s vedením školy. V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa budú monitorovať správanie sa detí a ich zmeny a zabezpečovať ich aktívnu ochranu. V zmysle Listiny ľudských práv sa zamerajú na eliminovanie problémov segregácie rómskych žiakov v škole, ak by takíto do vašej školy pribudli.

Plán činnosti je otvorený, priebežne sa bude dopĺňať a aktualizovať na základe ďalších podnetov.

September

Dátum Názov aktivity Popis aktivity Zodpovedný

1. september	Deň Ústavy SR Na triednických hodinách – pozornosť sa venuje školskému poriadku (právam a povinnostiam žiakov školy).	Triedni učitelia, koordinátor ĽP
9. september	Deň obetí holokaustu Diskusie na hodinách DEJ v 9.r.	Učitelia DEJ
19. september	Medzinárodný deň mieru Diskusie na hodinách OBN.	Učitelia OBN

Október

10. október	Svetový deň duševného zdravia Diskusia na hodinách OBN	Učitelia OBN + BIO
17. október	Medzinárodný deň za odstránenie chudoby Diskusie na THF Anketa: „Ako by si pomohol chudobným?“	Triedni učitelia
24. október	Deň OSN Informácie na nástenke. Diskusie na hodinách OBN	Učitelia OBN+ koordinátor ĽP
28. október	Deň vyhlásenia samostatného štátu Čechov a Slovákov (30.10.) Rozprávanie na hodinách DEJ	Učitelia DEJ
31. október	Deň Unicefu Informácie na nástenke.	Koordinátor ĽP

November

9. november	Medzinárodný deň boja proti fašizmu a antisemitizmu	Nástenka	Koordinátor ĽP
15. – 21. november	Týždeň boja proti drogám	aktivita spolu s koordinátorom prevencie	
16. november	Medzinárodný deň tolerancie	Rozprávanie na tried. hodinách	Triedni učitelia
17. november	Deň boja za slobodu a demokraciu	Diskusie na	Učitelia OBN + DEJ hodinách DEJ + OBN
19. november	Svetový deň prevencie týrania	Rozprávanie na tried. h.	Učitelia THF

December

1. december	Svetový deň boja proti AIDS	Nástenka	koordinátor
3. december	Medzinárodný deň zdravotne	Aktivity na OBN + THF	učitelia OBN +

prevencie

postihnutých

THF

10. december Svetový deň ĽP Informácie na nástenke.

Koordinátor ĽP

11. december Deň ľudstva

Vyhlasenie súťaže na tému: „Nie sme rovnakí, ale sme si rovní“. Práce v literárnej, výtvarnej či digitálnej podobe žiaci odovzdávajú koordinátorke pre ĽP.

20. december Medzinárodný deň ľudskej solidarity Rozprávanie

učitelia THF

Január

24. január Deň komplimentov

Žiaci a učitelia si počas celého dňa skladajú najkrajšie komplimenty aké poznajú. V tento deň sa používajú samé pekné a milé slová.

Február

4. február Deň narcisov.

Diskusie na hodinách BIO o
zákernosti choroby (rakoviny) a
o možnostiach jej liečby a pomoci chorým.

Učitelia BIO

22. február Európsky deň obetí zločinu

Nástenka

koordinátorka ĽP

Marec

2. marec

Deň boja spisovateľov za mier

Diskusie na hodinách SJL. Učitelia SJL

8. marec Medzinárodný deň žien Informácie na nástenke. Triedni učitelia

21. marec Medzinárodný deň boja
za odstránenie rasovej diskriminácie

Koordinátorka ĽP

Informácie na nástenke. Vyhodnotenie súťaže na tému „Nie sme rovnakí, ale sme si rovní“. Najlepšie práce budú ohodnotené a vystavené na nástenke.

25. marec Deň zápasu za ľudské práva

Rozprávanie

Učitelia THF

Apríl

8. apríl Medzinárodný deň Rómov

Film

Koordinátor ĽP

13. apríl Deň nespravodlivo stíhaných Diskusie na hodinách OBN

Učitelia OBN

20. apríl Medzinárodný deň slobody tlače

Učitelia SJL

Informácie na nástenke. Aktivity pripravené učiteľmi SJL – Mediálny deň (žiaci si vyskúšajú roly žurnalistov a následne prebehne diskusia o slobode tlače – o tom, čo to znamená).

22. apríl Deň Zeme Rôzne aktivity pripravené koordinátorom pre environm. vých. zamerané na ochranu prírody a uvedomenie si jej krehkosti.

Koordinátor pre environmentálnu výchovu

Máj

1. máj Sviatok práce

Rozprávanie

Triedni učitelia

5. máj Deň Európy Informácie na nástenke. Vyhlasená súťaž na tému: „Moja Európa“. Žiaci ľubovoľnou formou spracujú tému. Najlepšie práce budú ohodnotené.

8. máj Deň víťazstva nad fašizmom Diskusia na hodinách DEJ

Učiteľia DEJ

Jún

1. jún Medzinárodný deň detí Rôznorodé aktivity pripravené učiteľmi Triedni učiteľia

Očakávané výsledky:

„ Možno sme sa všetci narodili vedomí si svojich práv, iba si to musíme pripomenúť. “

Porozumieť ľudským právam sa dá najlepšie prostredníctvom vlastného zážitku. Takúto možnosť poskytuje každodenný život v škole. Očakávame, že učiteľia budú viesť žiakov k pochopeniu podstaty takých abstraktných pojmov, ako sú sloboda, tolerancia, česťnosť a pravda. Predsudky sú často dôvodom na upieranie ľudských práv niektorým žiakom. Učiteľia si budú všímať, či sa žiaci medzi sebou nenazývajú opovrhlivými prezývkami, hanlivo nepomenúvajú spolužiakov iných etnických skupín a v prípade, že k takýmto situáciám dôjde, budú ich riešiť. Triednické hodiny budú dôležitým krokom pri ovplyvňovaní atmosféry školy v prospech ľudských práv. Učiteľia a vychovávateľia budú vytvárať prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne a podelia sa o svoje pocity a názory. Prostredie, kde sú rešpektované ich práva. Očakávame, že ponúknuté aktivity pre triednych učiteľov budú využité v prospech rozvoja kľúčových kompetencií žiakov, v prospech výchovy k ľudským právam.

Vypracovala: Mgr. Martina Labajová– koordinátor ĽPPD

Schválil: Mgr. Milan Kuchta RŠ

Národný akčný plán prevencie obezity

Spracoval : Mgr. Milan Kuchta, výchovný poradca a riaditeľ školy

august 2023

V posledných dvadsiatich rokoch sa rozšírenie obezity strojnásobilo a počet tých, ktorí sú postihnutí, kontinuálne narastá do alarmujúcich rozmerov, najmä u detí. Obezitou (BMI viac ako 30) je postihnutých viac ako tretina dospelaj populácie. Takmer 400 miliónov dospelých trpí nadhmotnosťou a 130 miliónov je obéznych. Detská obezita predstavuje akútnu zdravotnú krízu.

Nárast obezity spôsobuje narastanie všetkých výdavkov na zdravotníctvo a čo je horšie, podieľa sa na predčasnom úmrtí. Z tohto dôvodu je veľmi potrebné uskutočňovať také činnosti, ktoré povedú ku kontrole epidémie obezity.

Hlavným cieľom programu je zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva a dosiahnuť prevenciu rozšírenosti tzv. civilizacyjnych ochorení, medzi ktoré obezita bezpochyby patrí. Preto je potrebné už v školách a v školských zariadeniach dôsledne uplatňovať novú koncepciu programu prevencie obezity.

V rámci plnenia Národného programu prevencie obezity sa naša škola podieľa na realizácii projektov a programov:

- Školy podporujúce zdravie
- Školské ovocie a zelenina - pripravujeme
- Zvýšený počet hodín telesnej výchovy v Školskom vzdelávacom programe
- Športové popoludnia školského klubu detí a v materskej škole
- Záujmové športové útvary

Opatrenia v oblasti výživy

- zníženie príjmu energie zo všetkých tukov,
- obmedzenie spotreby živočíšnych tukov, najmä mäsa a mäsových výrobkov,
- obmedzenie spotreby tučných mliečnych výrobkov,
- zvýšenie spotreby rýb, kyslomliečnych výrobkov s nízkym obsahom tuku,
- zníženie príjmu energie z voľných cukrov,
- zvýšenie spotreby zeleniny a ovocia v čerstvom prírodnom stave,
- zvýšenie spotreby strukovín, celozrnných výrobkov a orechov,
- dodržiavanie pitného režimu.

Opatrenia v oblasti pohybu

- zníženie počtu žiakov, ktorí nevykonávajú žiadnu pohybovú aktivitu,
- zvýšenie počtu žiakov, ktorí vykonávajú aspoň 30 minút zdraviu prospešnej pohybovej aktivity denne,
- pozitívne rozvíjanie a menenie prostredia a jeho faktorov, tak aby boli aktívne vytvárané možnosti a príležitosti pre zdraviu prospešnú pohybovú aktivitu,
- využívanie všetkých dostupných možností na vykonávanie pohybovej aktivity,
- zvyšovanie počtu hodín telesnej výchovy,
- zvyšovanie úrovne pravidelnej pohybovej aktivity,
- umožniť žiakom voľné využívanie všetkých dostupných športovísk,
- umožniť žiakom rozvíjať pohybovú aktivitu formou záujmovej činnosti žiakov,
- voľnočasové aktivity zamerať na zmenu životného štýlu, organizovať športové aktivity a vzdelávanie v oblasti zdravej výživy.

Informatívne a poradenské programy

- zvyšovať zdravotného povedomia detí,
- voľnočasové aktivity zamerať na zmenu životného štýlu, organizovať vzdelávanie v oblasti zdravej výživy,

- propagovať zdravý životný štýl,
- monitorovať výskyt nadváhy a obezity,
- využívať také marketingové nástroje, ktoré môžu mať pozitívny vplyv na zdravý spôsob života,
- realizovať pravidelné a kontinuálne mediálne kampane,
- zamedziť vznik diskriminácie na škole v dôsledku nadhmotnosti alebo obezity,
- vytvoriť zdravie podporujúce podmienky pre zamestnancov.

Schválil:

Mgr. Milan Kuchta
riaditeľ školy

Plán rozvoja čitateľskej gramotnosti na školský rok 2023/2024

Vypracovala : Mgr. Alena Žilinková

august 2023

CHARAKTERISTIKA ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Problematika zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti žiakov slovenských základných a stredných škôl sa v ostatných rokoch dostala do centra pozornosti mnohých odborníkov zaoberajúcich sa výskumom stavu slovenského školstva a perspektív jeho skvalitnenia. Hlavným impulzom na rozsiahle bádateľské aktivity sa stali predovšetkým medzinárodné štúdie PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) a PISA (Programme for International Student Assessment). V štúdiu PIRLS je čitateľská gramotnosť definovaná ako „schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré vyžaduje spoločnosť alebo ktoré majú hodnotu pre jednotlivca. Mladí čitatelia môžu konštruovať význam z rozmanitých textov. Čítajú za účelom vzdelávania sa, účasti v komunitách čitateľov v škole a každodennom živote a pre potešenie“ (porov.: mpc.edu.sk). Štúdiá monitoruje tieto procesy porozumenia:

1. *vyhľadávanie určitých informácií* – čitateľ lokalizuje tú informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu; informácia je v texte explicitne (priamo) uvedená;
2. *vyvodzovanie záverov* – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú.
3. *interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií* – čitateľ konštruje význam nad rámec textu, pri interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti; pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií neho. Súčasťou čitateľskej gramotnosti je rozvoj komunikačných kompetencií žiaka, jeho čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a získané vedomosti. Tieto aspekty je potrebné premietnuť nielen do osvojovania si poznatkov o jazyku (jazyková kompetencia), ale i o ich vhodnom použití v rôznych komunikačných situáciách (komunikačná kompetencia).

CHARAKTERISTIKA SÚČASNEJ SITUÁCIE V OBLASTI ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Za posledné roky nastal obrovský posun v oblasti technológií a médií. Rastú „obrazkové deti“. Čítanie je pre ne ďaleko náročnejšie ako pozeranie do obrazoviek. Najväčší problém našich detí je, že nečítajú. Nemyslíme tým sociálne siete a internet, ale hlboké literárne čítanie aspoň pol hodiny denne. To tu jednoducho nie je. Dokážeme čítať orientačne, rýchlo a plytko a v dôsledku toho sa náš mozog nevyvíja tak, ako potrebujeme. Aj načrtnutá obrazková „pažravosť“ má vplyv na zmenu mentálnych schopností a motivácií detí. Aj pri čítaní platí Matúšov efekt, ktorý hovorí, že „*bohatí budú bohatší a chudobní ešte chudobnejší.*“ Ak sa u dieťaťa schopnosť čítať netrénuje, tak sa bude stále zhoršovať a v škole bude zaostávať stále viac, ako sme toho svedkami. Môže sa u neho vytvoriť cyklus zlyhávania, ktorý je spojený so slabšími výkonmi, vyhybaním sa čítaniu a demotiváciou, a keď nemá motiváciu, má o polovicu menšiu šancu uspieť. Deti, ktoré majú potrebné čiastkové „čitateľské“ schopnosti nacvičené, ľahšie napredujú a rozdiel sa medzi spolužiakmi zväčšuje. Čítanie je vec, ktorá je podmienená sociálnym učením. To znamená, že ak dieťa vo svojom okolí nevidí, že je čítanie potrebné, nevidí čítať svojich rodičov, rovesníkov, nemá dôvod to robiť. Už v škôlkach zreteľne vidno, ako deti kopírujú naše spoločenské návyky. Čítanie nie je vrodené, musí sa naučiť. Nemyslíme tým len techniku čítania s porozumením, ale čítanie sa musí do nás vryť ako nevyhnutná aktivita. Dieťa si musí v sebe túto potrebu vybudovať.

Dieťa si pripravuje svoju hlávku, vnímanie, receptory, psychiku a príslušné oblasti mozgu ďaleko skôr, ako začne reálne čítať. Deje sa to od narodenia. Niektoré výskumy hovoria, že môžeme deťom začať čítať už v embryonálnom štádiu, pretože sluch je jeden z prvých zmyslov,

ktorý sa začína rozvíjať a deti čítanie už v tomto štádiu vnímajú. Dokážu vnímať hlas mamy aj rytmus literatúry.

Spočiatku to však môže byť komplikované. Pre mladého je literárny prejav rodiča iný ako jeho bežná reč. Musí si naň postupne zvyknúť. Hoci rodičov počúva denne celé hodiny a dobre na nich reaguje, ak začnú čítať, je to iné. Ich hlas je úplne iný a dieťa to môže zo začiatku odmietať. Tu je rade školské zariadenie, aby nadviazalo na čitateľskú tradíciu rodiny. Komplikáciu zažívame, keď nie je na čo nadviazať.

Ak každý deň dieťa príde do kontaktu s počutým slovom, tak si trénuje schopnosť počúvať a vizualizáciu. Skúsenosti ukazujú, že je dobré, ak sa číta aj viackrát denne. Napríklad v aj večer doma, čo však nemožno čakať od všetkých rodín. Ale pri rozvoji posluchovej pozornosti nemusí ísť vyslovene iba o čítaný text. Kniha je však vždy zárukou, že ideme dôsledne po príbehu, že je tam bohatá slovná zásoba, že je kvalitne a vhodne spracované posolstvo príbehu. Okrem toho, dobrý autor vie, ako napnúť psychiku dieťaťa. Príbehy, ktoré si vymýšľajú deti samé v spolupráci s dospelými, majú úžasnú motivačnú silu.

CIELE ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Cieľom je rozvoj čitateľských a komunikačných schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Viest' žiakov ku konštruovanej a aktívnej účasti v procese učenia sa. Na jednotlivých vyučovacích predmetoch využívať inovačné metódy a formy práce, porovnávať informácie z rôznych zdrojov, využívať multimediálne programy, zaraďovať prácu s internetom s prepojením na bežný život, pracovať s nesúvislými textami akými sú mapy, grafy, tabuľky a vyvodzovať vzťahy medzi informáciami. Čitateľskú gramotnosť ako kompetenciu k celoživotnému učeniu rozvíjať na princípe medzipredmetových vzťahov. Žiak si uvedomuje potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobnostného rozvoja, dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa, dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti. Komunikačnú spôsobilosť a čitateľskú gramotnosť žiakov je potrebné rozvíjať vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. V pláne koordinátora čitateľskej gramotnosti (viď nižšie) sú zahrnuté plánované aktivity na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti.

Opatrenia na zlepšenie čítania s porozumením a čítania vôbec majú vo svojich plánoch zapracované aj predmetové komisie. Vzhľadom na nižší počet žiakov v triedach sa využívajú diferencované úlohy a činnosti, žiaci sú vedení k čítaniu s porozumením, chápaniu a vysvetľovaniu obsahu zameraného na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov. Do vyučovacieho procesu sa častejšie zaraďujú prácu vo dvojiciach, v skupinách a využíva sa diferenciácia úloh pre žiakov podľa ich schopností. Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie. Naším cieľom je vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením a aby žiak:

- dokonale používal materinský jazyk a cudzí jazyk,
- vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity,
- názory vyjadroval adekvátne,
- vhodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých,
- počúval a rešpektoval názory druhých,
- komunikoval v jednom cudzom jazyku a osvojil si základy druhého cudzieho jazyka,
- vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia a práce s informáciami.

TYPY TEXTOV

Na základe funkcie rozlišujeme dva typy textov, a to texty vecného charakteru a umeleckého charakteru. K vecným textom patria všetky texty, ktoré nie sú beletriou. To znamená, že sem môžeme zaradiť náučné texty, a to konkrétne texty učebnicové, encyklopedické, biografické, texty informačného charakteru – rôzne správy, inzeráty, rozhovory a podobne, ale i texty súkromného charakteru – napríklad listy a rôzne iné. Na druhej strane umelecké (beletristické) texty predstavujú všetky typy literárnych druhov a žánrov, s ktorými sa bežne stretávajú žiaci na hodinách literatúry. Môžeme sem zaradiť lyrické texty, napríklad básne či piesne, epické texty, akými sú bájky, balady, rôzne úryvky z poviedok, detektívok, románov a podobne, ale i texty dramatické, teda ukážky z rôznych divadelných hier, scenárov k filmom alebo muzikálom a podobne. Je už na prvý pohľad jasné, že literárne texty umeleckej funkcie sú náročnejšie na porozumenie, keďže obsahujú také jazykové prvky, ktoré sú vyjadrené nielen priamo, ale i implicitne. Na druhej strane aj vďaka tomu poskytujú široký priestor na vytváranie úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

- ***Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia***

Najväčší priestor na rozvoj čitateľskej gramotnosti je venovaný práve hodinám slovenského jazyka. Najväčší dôraz sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať. Kľúčové jazykové kompetencie, ktoré sa majú rozvíjať, sú počúvanie, komunikácia (hovorenie), čítanie a písanie → s porozumením. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Vzdelávací štandard predmetu slovenský jazyk a literatúra uvádza poznávacie a čitateľské kompetencie, v ktorých sú okrem požiadaviek na techniku čítania uvedené jednotlivé analytické a interpretačné zručnosti, ktoré potrebuje žiak na to, aby porozumel prečítanému textu:

1. Zostaviť osnovu prečítaného textu.
2. Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
3. Prerozprávať obsah prečítaného textu.
4. Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
5. Vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy a výrazy.
6. Pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy.
7. Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah.
8. Odlišovať prozaické a básnické texty.
9. Odlišovať umelecké a náučné texty.

Pri výučbe cudzích jazykov dostávajú žiaci priestor na spracovanie témy prostredníctvom učebných úloh na vyjadrenie vlastného názoru, pocitov, vedomostí a skúseností v ústnej alebo písomnej podobe. Ďalej môžu začať pracovať na tvorivých úlohách alebo projektoch, využiť a spojiť nové poznatky s predchádzajúcimi a využívať aj medzipredmetové vzťahy. V predmete anglický a nemecký jazyk boli objednané nové učebnice, v ktorých je posilnená oblasť čítania, čím sa zvýši priestor venovaný čitateľskej gramotnosti.

Zodpovední: vyučujúci daných predmetov Termín: priebežne

- ***Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť/ Človek a príroda:***

Cieľom je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo schopné samostatne sa orientovať v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Na prvom stupni majú žiakov viesť k rozvoju schopnosti predmety prírodoveda a vlastiveda. Na druhom stupni sú to predmety biológia, chémia, fyzika a geografia. Žiaci majú okrem učebníc k dispozícii i pracovné listy, prezentácie, pracujú s textom v papierovej i elektronickej podobe. Na hodinách fyziky sa sústreďujú popri práci so súvislými textami aj na porozumenie nesúvislým textom (tabuľky, grafy, schémy a pod.). Text sa stáva východiskom pri získavaní nových poznatkov napríklad na hodinách chémie či biológie.

Zodpovední: vyučujúci daných predmetov Termín: priebežne

- ***Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami:***

Schopnosť žiakov pracovať s informáciami, jeden z cieľov výchovy a vzdelávania, sa postupne stáva nielen prostriedkom učenia sa v škole, ale aj poznávania mimo školy a naplnenia osobných záujmov a potrieb žiaka. Žiak rozvíja schopnosť porozumieť a ústne i písomne sa vyjadriť k matematickým záležitostiam, teda reprodukovat' názvy a základné vlastnosti známych matematických objektov, vysvetľovať výpočty a výsledky (obvykle viac než jedným spôsobom), vysvetľovať záležitosti, ktoré sa týkajú vzájomných vzťahov a porozumieť ústnym i písomným vyjadreniam iných osôb o týchto záležitostiach.

Zodpovední: vyučujúci daných predmetov Termín: priebežne

- ***Práca s textom vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť - predmet dejepis***

Na hodinách dejepisu sa čitateľská gramotnosť rozvíja okrem učebnice, pracovných listov aj prostredníctvom práce s písomnými prameňmi, ktorá rozvíja hlavne kritické myslenie žiakov. Žiaci

prameň interpretujú, sú schopní argumentovať a prijať názor iného. Vedia sa orientovať v konkrétnych pojmoch a chápu ich význam.

Zodpovední: vyučujúci dejepisu

Termín: priebežne

Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie. Naším cieľom je vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením, a hlavne aby žiak:

- dokonale používal materinský jazyk a cudzí jazyk,
- vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity,
- názory vyjadroval adekvátne ,
- vhodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých,
- počúval a rešpektoval názory druhých,
- komunikoval v jednom cudzom jazyku a osvojil si základy druhého cudzieho jazyka,
- vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia a práce s informáciami.

Využívanie čítania s porozumením, a tým aj jeho podpora, je v rámci vyučovacieho procesu absolútne neobmedzená. Nie je nutnosťou, aby učitelia obsiahli celú vyučovaciu hodinu v časovom rozsahu 45 minút. Aktivity na čitateľskú gramotnosť je možné využívať v rámci jednotlivých fáz na vyučovacej hodine. Napríklad v rámci motivácie je veľmi vhodné využiť texty, ktoré žiakom navodia atmosféru o čom bude hodina, čomu sa budú v rámci vyučovacieho procesu venovať a podobne. V rámci expozície je tiež možnosť využiť čítanie s porozumením, a tým, že za textom vždy nasledujú aj úlohy sa expozičná fáza zároveň prepája s fixačnou fázou a žiaci sa zapamätajú vyžadované poznatky oveľa jednoduchšie. Výnimku netvorí ani diagnostická fáza, ktorá môže mať formu práce na hodine či popríklad aj domácej úlohy, pričom jednotlivé texty a úlohy k nim môžu byť žiakom rozdané vo forme metodických listov, prípadne je možné zaslať deťom úlohy prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Ako sa hovorí: „Kreativite sa medze nekladú!“ a platí to aj pri tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti a jej využitia jednotlivými učiteľmi v praxi.

PLÁN AKTIVÍT ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI NA ŠKOLSKÝ ROK 2023/2024

SEPTEMBER :

Čitateľ školskej knižnice- oboznámenie žiakov s knihami, ktoré naša školská knižnica ponúka.

Čitateľský zápisník- výroba vlastného zápisníka na zapisovanie svojich zážitkov z prečítaných kníh.

Európsky deň cudzích jazykov- žiaci 2. stupňa ZŠ, tvorba prezentácií o tradíciách, prírode, obyvateľstve a zaujímavostiach vybraných európskych krajín.

Duchajovej jablonka – tvorivé dielne a divadelné predstavenie.

OKTÓBER :

Záložka do knihy spája školy- spolu so školskou knižnicou.

Záložka pre môjho spolužiaka – podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobia ľubovoľnou technikou a vymenia si to v rámci jednotlivých tried.

Rozprávky starej matere, starého otca- v rámci Mesiaca úcty k starším pozvaní starí rodičia čítajú žiakom.

NOVEMBER :

Trieda číta triede- žiaci z jednej triedy si pripravlia ľubovoľné texty a prezentujú ich pred žiakmi triedy v nižšom ročníku.

DECEMBER :

Vianočné pozdravy - zhotovenie vianočných pohľadníc , vianočných prání pre spolužiakov i svojich najbližších

Vianočná rozprávka- čítanie príbehov s vianočnou tematikou, vianočné zvyky a tradície, vianočný program

Stridžie dni- čítanie strašidelných príbehov v školskej knižnici

Šaliansky Mat'ko- školské kolo v prednese povestí

JANUÁR:

Týždeň čitateľskej gramotnosti

Pondelok: **Prečítam ti básničku**- predstavujeme tvorbu Valentína Šefčíka

Utorok: **Dnes iba s titulkami**- pozeranie titulkovaných programov pre deti , pomocou vopred pripraveného krátkeho testu preveriť kto ako pozorne čítal

Streda: **Najprv počúvaj, potom hádaj.** Žiaci po vypočutí krátkeho príbehu, písomne odpovedia na zadané otázky, ktoré vyplynú z textu- vyhodnotí triedny učiteľ.

Štvrtok: **Najrýchlejší hľadač slov**- žiaci súťažia, kto najrýchlejšie nájde v rôznych slovníkoch, obsahoch , vysvetlivkách a pod. zadané slovo

Piatok: **Maľované čítanie**- vytvoriť pre našich prváčikov text s obrázkami, vybrať najkrajšie práce.

FEBRUÁR :

Valentínka pre.....výroba valentínok pre kamarátov našej školy.

MAREC:

Poklady ukryté v knižnici - aktivity prebehnú vo vyučovacom i mimo vyučovacom čase v školskej knižnici

Hviezdoslavov Kubín- školské kolo súťaže .

APRÍL :

Prečítajme si spolu

spoločné čítanie mimočítankovej literatúry vrátane spätnej väzby (rozhovory)

MÁJ :

Triedny časopis- na spôsob školského časopisu vyrobiť časopis svojej triedy- /rozvíjanie zručnosti žiakov ako samostatnosť, dôraz na detaily a kreativita/

Vymysli básničku pre svoju mamičku- vlastná tvorba žiakov ku Dňu matiek

Dobšinského rozprávko- výtvarná a literárna tvorba.

O cenu Dominika Tatarku – žiaci 1. aj 2. stupňa ,individuálna literárna tvorba žiakov.

JÚN :

Divadielko k sviatku- návšteva divadelného predstavenia

Mladoňovská tragédia – pri príležitosti blížiaceho sa 80. výročia SNP- na hodinách SJL, čítanie knihy o miestnej tragédii od pamätníčky a spisovateľky pani Emílie Šipulovej – Marušíkovej.

Za realizáciu uvedených akcií sú zodpovední vyučujúci SJL s podporou triednych učiteľov a pani knihovníčky v školskej knižnici.

Na dosiahnutie lepších výsledkov žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti sa uskutočňujú podporné aktivity:

- zlepšovanie kvality jazykového vyučovania, výstupných vedomostí a komunikačných schopností žiakov v slovenskom aj v cudzom jazyku,
- rozšírenie hodinovej dotácie slovenského jazyka,
- používanie cvičení, pracovných zošitov a učebníc s dôrazom na rozvoj čitateľskej gramotnosti,
- využívanie školskej knižnice ako centra rozvoja čitateľských zručností,
- využívanie hodín čítania a literatúry na rozvoj čitateľskej gramotnosti,
 - *Dostatok času na čítanie*

Počas vyučovacích hodín vyčleňujeme čas na čítanie z dôvodu slabej slovnej zásoby žiakov, vyplývajúcej z nedostatku práce žiakov z knihou mimo vyučovania.

Zodpovední: všetci vyučujúci

- *Reakcia na prečítané*

Reprodukcia prečítaného, čítanie grafov, schém, slovné, prípadne výtvarné zobrazenie prečítanej ukážky, tvorivá dramatika a akčné hry, čo najlepšie káže mieru porozumenia prečítaného textu. Okrem bežnej práce s textom na hodinách slovenského jazyka realizujú vyučujúci primárneho vzdelávania aj iné aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

Zodpovední: vyučujúci SJL

Aktivity v školskej knižnici zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

Plán práce školskej knižnice

(vypracovala Mgr. Martina Hrbáčková)

September:

Čitateľ v školskej knižnici - návšteva žiakov v knižnici, oboznámenie s knižničným výpožičným poriadkom, vzbudenie záujmu o čítanie.

Predstavím ti svoju obľúbenú knihu.

Október:

Vyhlasenie súťaže: Kráľ čitateľov.

Medzinárodný deň školských knižníc - 23.10. 2023

Projekt: Záložka do knihy spája školy.

Téma: Inšpirujúci svet rozprávok, básní a príbehov - využitie priestorov knižnice na realizáciu vyučovacích hodín SJL.

November:

Daruj knižku pod stromček - Burza kníh v škole a ich predaj.

December:

Poskladaj mi rozprávku (leporelo) – výstavka

Január:

Čarujeme so slovami (tvorenie slovných hier, osemsmerníkov, krížoviek a hádaniek).

Február:

Veľkí čítajú malým – tretiaci a štvrtáci čítajú prvákom.

Príprava žiakov na recitačnú súťaž Hviezdoslavov Kubín.

Marec:

Marec - mesiac knihy (celomesačná aktivita).

Pasovačka prvákov za „Čitateľov školskej knižnice)

Apríl:

Medzinárodný deň detskej knihy (2.4.) - čítanie kníh od autorov detskej literatúry.

Svetový deň kníh (23. 4.).

Máj:

Pretože ťa ľúbim – tvorivé dielne.

Jún:

Vyhlasenie víťaza súťaže „Kráľ čitateľov“.

Jednotlivé akcie a aktivity sa môžu v priebehu roka meniť a dopĺňať podľa momentálnej ponuky jednotlivých organizácií, aktuálnej situácie v škole a aktivít v Sprievodcovi školským rokom 2023/2024.

Vypracovala : Mgr. Alena Žilinková (ČG)

Vypracovala: Mgr. Martina Hrbáčková (ŠK)

Schválil: Mgr. Milan Kuchta RŠ